

Nemiet par labu!

Foto - E. Gabranovs

Jauns posms Balvu un Sprogu katoļu draudzēs. Pirms Svētās Mises bīskaps Jānis Bulis jaunajam prāvestam Guntim Brūveram (foto no labās) pasniedza dokumentus, kas apstiprina, ka priesteris tiek likumīgi nozīmēts strādāt draudzē.

Edgars Gabranovs

Svētdien Balvu Romas katoļu baznīcā Rēzeknes - Aglonas diecēzes bīskaps Jānis Bulis, celebrējot Svēto Misi, uzsvēra, ka viena diena Dieva pagalmos ir labāka nekā tūkstoš citu dienu: "Pirmkārt, šodien esmu jūsu vidū, lai lūgtos. Otrkārt, lai stādītu priekšā jauno prāvestu Gunti Brūveru."

Bīskaps Jānis Bulis pirms dievkalpojuma pastāstīja jaunā prāvesta dzīves ceļu: "Viņš ir dzimis Preiļos, pēc vidusskolas beigšanas mācījās Latvijas Universitātē. Par priesteri iesvētīts 2011. gadā Rēzeknes katoļu draudzē, kur arī bija viņa pirmā darbavieta. Pēc tam viņš tika pārcelts uz Izvaltas draudzi, kur nostrādāja deviņus gadus, tostarp studēja Baznīcas kanoniskās tiesības Venēcijā. Nevar būt tā, ka prāvests vienā draudzē kalpo visu mūžu, kaut gan ir bijuši šādi gadījumi... Baznīcas kanoni paredz, ka prāvests strādā piecus gadus un tad tiek pārcelts citur. Vajadzīga rotācija un tas ir normāli, jo citi pabeidz darbu, arī dzīves ceļu, citi tiek iesvētīti. Priesteru pārcelšana ir normāla parādība, tāpēc arī jums nākas samierināties ar to, ka jūsu draudzes prāvests pārcelts uz Daugavpili un iecelts par dekānu. Ceru, ka jaunais prāvests

veiks tos pašus darbus, kurus ar lielu degsmi un pacietību veica iepriekšējais prāvests Mārtiņš Klušs. Draudze turpinās saliedēties un turpinās pulcēties dievkalpojumos. Atcerieties, jums iepriekš bija prāvests Jānis Bārtulis, jau gados, bet vēl iepriekš - prāvests Kopeiks. Jā, cilvēki brauca un teica, ka viņiem vajag jaunākus prāvestus. Kad biju Stoļerovas draudzē vizitācijā, tikos ar Balvu draudzes pārstāvjiem, sakot, ka šīs lietas tiks kārtotas, bet lēmumi nav pieņemami vienā dienā. Pateicoties J. Bārtulim, Balvu baznīca ir izremontēta. Nemiet par labu arī šo pārcelšanu un priecājieties, ka jūsu prāvests tagad strādās Latvijas lielākajā pilsētā pēc Rīgas. Tāpat M. Klušs ir iecelts par dekānu, kas ir paaugstinājums - ar to jāsamierinās gan jums, gan viņam. Ja jaunajā vietā ir ko remontēt, ko darīt, tad ar Dieva svētību izdarīs to, kas jādara. Tas ir labi, ja jaunam priesterim ir ko darīt. Kad mani pārcēla no Rīgas uz Ludzu, mans uzdevums bija uzbūvēt baznīcu. Neviens neņēmas šos darbus organizēt un vadīt. Bīskaps Vaivods izvēlējās mani, kaut gan tolaik kapos bija tikai kapliča. Sāku no nulles un priecājos, ka man ir garīgais un fiziskais darbs. Vajag priecāties, ja ir darba pilnas rokas. Dievs palīdzēs un visu sakārtos Daugavpils Sv. Pētera ķēdēs. Kāpēc ķēdēs? Tāpēc, ka apustulis bija apcietināts, ķēdēs sasiets un iekalts. Sen jau bija nodoms pārcelt M. Klušu. Tas laiks ir pienācis. Vai tad, kad viņam būs astoņdesmit?"

Īsziņas

godprātīgi darbojas savā nozarē, sekmējot uzņēmējdarbības vides attīstību Latgales reģionā, veicināt Latgales reģiona uzņēmēju atpazīstamību, plašsaziņas līdzekļos popularizējot labas uzņēmējdarbības prakses piemērus Latgalē. Konkurss paredz apzināt arī reemigrantus, kas pēc ilgstošas prombūtnes ārzemēs atgriežas Latvijā un uzsāk saimniecisko darbību. Jekkurš Latvijas iedzīvotājs, organizācija, uzņēmuma kolektīvs, komersants, biedrība, iestāde un pašvaldība var izvirzīt pretendētus konkursam līdz 30. septembrim (ieskaitot).

Atklāj izstādi

22. augustā Balvu Centrālajā bibliotēkā atklāja Jēkaba Slišana karikatūru izstādi "Upītie dzeive jauka", kas būs skatāma līdz 16. septembrim.

Nākamajā adugunī

- **No zemes paņem maksimumu**
Cik inovatīvi saimnieko "Kotiņos"?
- **Iepazīstas ar interneta starpniecību**
Tagad - vīrs un sieva

Covid-19

(19. augusts)

Balvu novads - 177
Alūksnes novads - 92
Gulbenes novads - 205
Ludzas novads - 146
Rēzeknes novads - 249
Madonas novads - 172

Līdz 30. augustam tiks veikti remontdarbi siltumtrasēs Balvu pilsētas Steķintavā. Remontdarbu laikā karstā ūdens piegāde tiks pārtraukta. Atvainojamies par sagādātajām neērtībām.

AS "BALVU ENERĢIJA"

Var pieteikt uzņēmumus konkursam

Latgales plānošanas reģiona Latgales uzņēmējdarbības centrs izsludinājis konkursu "Latgales reģiona uzņēmēju gada balva 2022", kura mērķis ir apzināt un godināt Latgales reģiona uzņēmējus, kuri aktīvi un

Vārds žurnālistam

Zinaida Logina

Ja cilvēkus agrāk kaut kas neapmierināja vai gribēja ko lūgt pašvaldībai, viņi rakstīja iesniegumu. Sākumā ar roku, tad datorskrīti, tagad savu neapmierinātību ar kādu problēmu var paust sociālajos tīklos un gaidīt, kāda būs reakcija. "Viss kļūst virtuāls, izņemot manu dzīvi," pirms kāda laika skumji teica kāda pensionāre, kura vairs nespēj izsekot straujajai informācijas plūsmai un nevēlas iecienītos portālus draugiem un feisbuku nomainīt pret tīktoku, twitteri, instagramu... "Netieku līdzī visam. Esmu iemācījusies ietagot, nolaikot, nošērot, jūtībē dziesmas paklausīties...Tikai kādā brīdī sapratu, ka visa komunikācija man ir nevis ar kaimiņiem uz soliņa kā agrāk, bet vienatnē, var teikt arī - vientulībā ar savu vienīgo draudziņu - datoru," skumjas iezagās sievietes stāstā. Turpinot sarunu, viņa atklāja, ka draudzenei iet vēl grūtāk, - pensija nāk uz pastu, jo nav bankas konta, nav arī datora, līdz ar to nav arī e-pasta, kurā iekrīt rēķini no bill mee... Jā, mēs dzīvojam datoru pasaulē, un dzīve bez tiem nav iedomājama. Kaut arī datori ir tikai cilvēka darbības instruments, sabiedrība to izmanto problēmu risināšanai un mērķu sasniegšanai. Tie mums palīdz ne tikai darbā un mācībās, tur mēs apmaksājam rēķinus, pasūtām biļetes, trenējamies, spēlējam šahu, tie palīdz atcerēties, iegūt, organizēt, salīdzināt, modificēt, pārraidīt, saņemt un analizēt vārdus, skaitļus, attēlus un skaņas... Datoru izmantošanas iespējas mācībām vispār šķiet bezgalīgas, ja vien ir internets - globāls datortīkls, kas aptver visu pasauli.

Saruna ar pensionāri turpinājās, - viņa ir to aptuveni 20 miljonu vidū, kuriem izveidota sava e-pasta adrese. Bet cik daudziem nav? Nezinu šos pētījumus, taču zinu medaļas otru pusi - daudziem virtuālā pasaule ir nomainījusi reālo komunikāciju ar laikabiedriem, kura savā būtībā daudz sirsnīgāka un mīļāka.

Latvijā

Ziedo līdzekļus drona iegādei. Latvijas ziedojumu kampaņā, kurā tiek vākti līdzekļi kaujas drona "Bayraktar" iegādei un dāvināšanai Ukrainai, saziēdoti jau vairāk nekā 530 tūkstoši eiro, ko atvēlējuši vairāk nekā 15 tūkstoši ziedotāji, liecina informācija portālā "Ziedot.lv".

Izcina zeltu. Latvijas pludmales volejbolistes Tina Graudiņa/Anastasija Kravčenoka sestdien Eiropas čempionātā Minhenē izcīnīja uzvaru finālspēlē un turnīru otro reizi karjerā noslēdza ar zelta medaļām.

Izstādes Raunā. Raunā skatāmas metālmākslinieces Dinās Dubiņas izstādes. Raunas pilsdrupu tornī būs redzamas viņas emaljas gleznas, bet bibliotēkā un pagasta pārvaldē arī citi darbi. Pasaulē viņa ir viena no retajiem māksliniekiem, ja ne vienīgā, kas šajā tehnikā strādā ar juvelieru emalju - veido lielformāta gleznas.

"Prāta vētra" noslēdz koncerttūri. Ar koncertu Mežaparka Lielajā estrādē sestdienas vakarā noslēdzas grupas "Prāta vētra" koncerttūre "Gads bez kalendāra". Kopā koncertus piecās Latvijas pilsētās apmeklējuši vairāk nekā 100 000 grupas fanu. Fani varēja baudīt gan jaunās albuma dziesmas, gan arī izsenis iemīļotas kompozīcijas.

Aizvada Rīgas svētkus. Rīgas vasaras kultūras programma šogad izmaksājusi ap 1,3 miljoniem eiro. Kopējā šī gada Rīgas vasaras kultūras programma gandrīz 60 dienas norisinājās dažādās galvaspilsētas apkaimēs, padarot kultūras pasākumus pieejamus ne vien rīdziniekiem un pilsētas viesiem no Latvijas, bet arī ārvalstu tūristiem.

Gatavojas militārajām mācībām. No 5. septembra līdz 9. oktobrim Latvijā norisināsies militāro mācību cikla "Namejs 2022" rudens posms, lai pārbaudītu un pilnveidotu vienību gatavību izvērsties valsts aizsardzības uzdevumu izpildei gan patstāvīgi, gan arī kolektīvās aizsardzības sistēmas ietvaros. Tajā piedalīsies karavīri un zemessargi no visām Nacionālo bruņoto spēku vienībām, kā arī rezerves karavīri un Latvijas pilsoņi, kas apgūst rezervistu militārās apmācības kursu.

(No interneta portāliem www.tvnet.lv, www.lsm.lv)

Tikšanās ar iedzīvotājiem

Eksperiments Lazdukalnā

Aizvadītajā nedēļā Lazdukalna pagasta Skujetniekos un Benislavā notika Balvu novada pašvaldības vadības un domes deputātu tikšanās ar iedzīvotājiem.

Saieta namā, uzrunājot klātesošos, Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs atzina, ka atbraukuši, lai parunātu, uzzinātu, kā iet, ko var palīdzēt, kur - netraucēt. Viens no svarīgākajiem jautājumiem - par pagasta pārvaldi, par pārvaldes vadītāju. Viņš atgādināja, ka šobrīd Lazdukalna pagasta pārvaldes vadītāja pienākumu izpildītāja ir Arnita Pugača, Rugāju pagasta pārvaldes vadītāja: "Esat izaudzinājuši labu speciālistu, kuru atdevuši Rugājiem." Iedzīvotājiem, kā skaidroja domes priekšsēdētājs, uz pagasta pārvaldi jādodas noskaidrot jautājumus, kas viņus interesē, bet ne vienmēr tobrīd pārvaldē jābūt vadītājam. No tā, cik ilgi cilvēks sēž kabinetā, nav atkarīgs, vai viņš ir labs vadītājs. "Tāpēc esam nākuši parunāt, vai esat gatavi jauties eksperimentam, ka mēs šobrīd saglabājam pagastus, bet ļaujam tos vadīt vienam vadītājam, jo agri vai vēl, iedzīvotāju skaitam samazinoties, mums šis jautājums būs jārisina," uzsvēra S.Maksimovs, pieļaujot, ka nerīkosies tik radikāli, kā, piemēram, Alūksnes pusē, kur viens pārvaldnieks ir uz 15 pagastiem. Arī Rēzeknes novadā ir samazināts pārvaldnieku skaits, tur vairāki pagasti veido pagastu apvienības. Minot iemeslus, kāpēc izvēlēts tāds pagastu pārvaldes modelis, S.Maksimovs skaidroja: "Tas nav tāpēc, ka nevaram atrast cilvēku Lazdukalnā, kurš varētu vadīt, bet šobrīd ir runa par samaksu. Tādu cilvēku kā Arnita nav viegli noturēt. Ir liels piedāvājums no biznesa, no lauksaimniecības u.c., kur maksā daudz lielākas algas. Tas ir liels izaicinājums, vai mēs gribam jaunus speciālistus." To, vai Arnitai izdosies sekmīgi apvienot darbu divās pagastu pārvaldēs, kā izskanēja no domes vadītāja, drīzāk, ka vērtēs nākamajā vasarā. Domes priekšsēdētāja vietniece Sandra Kapteine atgādināja, ka Lazdukalna pagastā ir viena neizdarīta lieta, kas tālāk būs izaicinājums arī Arnitai, - pagasta ūdenskrātuves (diķa) tīrīšana, jo diemžēl projekts neguva atbalstu. "Kas tagad ir pagasta pārvalde? Vairāk vai mazāk tās ir visas saimnieciskās lietas - ceļi, būves, kapsētas un viss, ko redz pagasta pārvaldnieks savās ikdienas gaitās," skaidroja S.Kapteine.

Redzam to, kam ticam

Domes priekšsēdētājs, runājot par izaicinājumiem, atzina, ka tehnika, infrastruktūra abiem pagastiem Rugāju novadā veidojās kopā, arī par Lazdukalna pagasta cilvēku naudu tika pirkti greideri, ekskavatori. Bet, ja tehniku vajag Lazdukalnā, var izskanēt, ka Rugājos to pašiem vajag - no sākuma izdaris darbu Rugājos, tad, ja paliks laiks, - Lazdukalnā. Uz šo teikto iedzīvotājiem bija savs viedoklis: "Tā arī būs visu laiku. Kāpēc mums zem Rugājiem jādzīvo, ja mēs varam atsevišķi dzīvot? Mēs esam

Foto - A.Socka

Vadis divus pagastus. "Esmu gatava vadīt abus pagastus, bet jebkurā mirklī, ja sapratišu, ka nevaru paviļkt, tā arī teikšu. Esmu darītāja," atzina A.Pugača. "Ļaujieties eksperimentam, tad skatīsimies. Man ir zināmas cerības, ka Arnitai tas var izdoties," teica S.Maksimovs, uzsverot, ka vadītāja vienādi būs atbildīga par abiem pagastiem, nevis prioritārs būs viens pagasts, un tikai tad - otrs.

Foto - A.Socka

Izmanto iespēju uzdot jautājumus. Iedzīvotāji jautāja par atbalstu, ko var gaidīt no pašvaldības laikā, kad sadārdzinās elektrība un apkure; par diķa pie pagasta pārvaldes un nelielās ūdenstilpes pie daudzdzīvokļu mājām iztīrīšanu; par senioru ekskursiju. Par piedāvāto variantu, ka diviem pagastiem būs viens pārvaldes vadītājs, piemēram, Guntars Leons teica: "Patīkami dzirdēt no vadības puses, ka šis jautājums tiek pasniegts kā eksperiments, kā mēģinājums, nekas netiek uzspiests."

pagasts, mums pienāktos savs priekšnieks. Nesakām, ka viņa (pārvaldes vadītāja) ir slihta meitene, bet pienāktos savs." S.Maksimovs atgādināja, ka lazdukalnieši ir dzīvojuši bez pagasta pārvaldnieka, un ir izdevies pārvaldīt teritoriju: "Nevaru apsolīt, ka jums būs sava tehnika, savs greiders. Kādi pienākumi ir pagasta pārvaldniekam? Ne jau viņam zāle jāpļauj. Nezinu, vai jūs jutāt Rugāju novadā, ka tikāt apdalīti. Pieļauju, ka Rugāju centram varēja būt pievērsta lielāka uzmanība nekā jums. Vai tā bija, nezinu. Saprotu jūsu bažas, ka būsiet atstāti, pamesti. Tikpat labi varam uztraukties, ka viss būs Balvos. Man nesanāks mainīt jūsu uzskatus, jo parasti redzam to, kam ticam. Ja mēģināsiet atrast pierādījumus tam, ka jums bija taisnība, pieļauju, ka jūs to arī redzēsiet."

Iedzīvotāji izteica bažas, vai pagasta saimnieks Intars Stablenieks spēs atrisināt visus saimnieciskos jautājumus, jo tie būs uz viņa pleciem, no viņa cilvēki prasīs. "Intars būs tas atslēgas cilvēks, kurš gādās, lai tur ir tas strādnieks, lai viņam ir degviela un pļāvējs, ar ko zāli pļaut. Arnita skatīsies lielākas lietas, nāks pie vadības, uz Attīstības nodaļu,"

skaidroja S.Kapteine, saņemot no zāles repliku, ka parastais mirstīgais to nesapratis. "Kad ļausim strādāt, tad arī sapratisiet, jo gan jau darba organizācija būs tāda, ka noteiktā laikā pārvaldes vadītāja būs te uz vietas. Domāju, Arnita neatteiks, ka arī Rugājos iesiet runāt par Lazdukalna lietām, tepat jau kaimiņos mēs visi esam," teica S.Kapteine.

Aicina būt aktīviem

"Šeit ir sapulcējies maza daļiņa pagasta iedzīvotāju. Pagasts ir liels, noteikti vieni ir par to, otri par šito, bet trešiem vispār viss ir vienalga. Lai varētu vairāk izdzirdēt iedzīvotāju viedokļus un lai tas nebūtu tikai tā kampaņveidīgi, kad atbraucam vienreiz gadā vai divos gados reizi, bet lai iedzīvotāju vēlme un vajadzība tiktu saklausīta nepārtraukti, pašvaldībā esam plānojuši veidot iedzīvotāju padomes," skaidroja domes deputāte Sandra Kindzule. Aktīvākajiem 5-6 iedzīvotājiem būs lemttiesības, kādu ziņu virzīt tālāk pašvaldības deputātiem. Viņi uzklausi iedzīvotāju viedokli, sanāks kopā reizi mēnesī vai retāk, strādās brīvas iniciatīvas vadīt, bez samaksas.

Kā vērtējat rosinājumu, ka visiem Saeimas deputātiem jābūt iegūtai augstākajai izglītībai?

Viedokļi

Augstākā izglītība ne vienmēr garantē analītiskās prāta spējas

INESE LAIZĀNE, bijusī Saeimas deputāte

Atbildot uz šo jautājumu, uzreiz varu teikt, – tā ir nekorekta un diezgan nepamatota prasība. Ir dažādas izglītības formas, un nav skaidrs, kurā brīdī tad mēs uzskatām, kura līmeņa no tām ir augstākā izglītība, un kura

nav. Turklāt dzīvē ir dažādas situācijas, cilvēki dažādi apgūst savas iemaņas un prasmes. Augstākā izglītība ne vienmēr garantē analītiskās prāta spējas vai inteligenci, iejūtību, izpratni, nedod apstiprinājumu, ka, iegūstot diplomu par augstāko izglītību, viņš nezaudēs savas cilvēciskās īpašības. Diemžēl arī pašai ne reizi vien, skatoties daudzus Saeimas lēmumus, nācies piefiksēt, ka ir neērta sajūta par kolēģiem, par to, kā tas tiek darīts. Daudzreiz bijis tā, ka nezinu, kā saviem tuvākajiem cilvēkiem paskaidrot, kāpēc tāds vai citāds lēmums pieņemts. Diemžēl vairāku deputātu rīcībā dažādās Saeimās varam saskatīt aizdomas par izglītības trūkumu, bet ne vienmēr tā ir. Ir arī pretēji piemēri, kad cilvēki savās jomās ir ļoti profesionāli, bet beigās jākonstatē, ka viņiem nemaz nav augstākās izglītības vai izglītības konkrētajā jomā. Tieši tādēļ ir apsveicama vēlme uzlabot Saeimas sastāvu, bet diemžēl šis nav istais veids, kā to panākt. Ir patīkami kaut vai tādēļ, ka sabiedrībā šāda doma virmo, jo tas norāda, ka ir vēlme pēc profesionālākiem cilvēkiem, kuri strādā Saeimā.

Politoloģe Ilga Kreituse izteikusies, ka pirms

ievēlēšanas Saeimas deputātiem vajadzētu testa veidā pārbaudīt viņu vispārējo zināšanu līmeni. Te gan es gribētu oponentēt un teikt, ka tad jau vajadzētu visai sabiedrībai pārbaudīt šādas zināšanas. Un tad mēs varētu nonākt līdz absurdam – vai vēlētais, kurš iet vēlēties, arī var izturēt šādu testu? Jāatgādina, ka Latvijā ir tautas vēlēta vara, kas ievēl savus pārstāvjus. Un mēs nevaram nolikt latīņu, ka ievēl tikai tos, kuri izturējuši testus. Cik tālu mēs tā aiziesim? Kādi testi būs jāiztur? Juridiskajā, vēsturē, filozofijā, matemātikā, budžeta komisijai augstākajā matemātikā, kultūras komisijā strādājošajiem mākslas vai kultūras vēsturē? Un kā pārbaudīsim, vai vēlētais pats ir tik kompetents, lai izdarītu izvēli? Patiesībā saprotu, ka šādi rosinājumi ir izteikumi ir rezultāts tam, kāda bijusi 13.Saeima un tās darbs. Šobrīd sabiedrībā daudzi nobažījušies un domā, kā uzlabot Saeimas sastāvu, vēl jo vairāk, redzot, kādi kandidāti pieteikušies 14.Saeimai.

Jaunākā informācija par nākamās Saeimas kandidātiem liecina, ka viņu vidū pieaudzis cilvēku skaits ar iegūtu pamatizglītību, kā arī bezdarbnieku skaits. Un

pēdējā laikā arī pašai nereti nākas pabrīnīties, kā viņi izpaužas sociālajos tīklos. Var jau, protams, pasmieties, bet vai mēs smiesimies 2.oktobrī, kad ieraudzīsim vēlēšanu rezultātus? Arī man ir satraukums par to, kāda būs 14.Saeima, kā tā spēs risināt daudzas lietas – īpaši tās, kas saistītas ar šobrīd notiekošo pasaulē. Arī lielais partiju skaits, kas pieteikušās vēlēšanām, nerada pārliecību, ka viss būs labi. Arī partiju vadības nereti nekritiski veido kandidātu sarakstus. Un tā nav laba situācija, kas diemžēl norāda uz to, ka mēs nevis demokrātiski attīstāmies, bet mums “jāpārslimo” vēl kaut kādas nenobriedušas sabiedrības laiks. Skumji, ka vēlēšanas pārvēršas par nenopietnu pasākumu. Jau tā cilvēkiem ir maza pārliecība, ka iespējams ietekmēt kaut kādus procesus valstī. Tieši tādēļ ir ļoti svarīgi iedzīvotājus aicināt iet uz vēlēšanām, sakot, – ja neaiziesi tu, aizies kāds cits un nobalsos par kādu no partiju jokainajiem pārstāvjiem. Tāpēc uz vēlēšanām ir jāiet. Jā, varbūt pat sakostiem zobiem, vairāk izjūtot atbildību, ka jāsarģā tas, kas mums ir, jo tas ir svarīgi.

Mērķis aizvainot, nevis rūpes par valsts nākotni

JĀNIS LOČMELIS, Kubulu pagasta iedzīvotājs

Vai augstskolas diploms apliecina cilvēka gudrību? Nevēlos noliegt augstskolu nozīmi cilvēku izglītošanā, kas ietver gan prioritāšu, gan mērķu izvirzīšanu, plānošanu un rezultātu sasniegšanu. Bet vai tas viss nav vajadzīgs arī citur, piemēram, veidojot savu uzņēmumu vai realizējot kādu citu projektu? Ja augstskolu programmas ir pārdomātas, pasniedzēji (labi, studenti) – motivēti, tad tas būs ieguvums visiem. Tomēr ne vienmēr viss ir tik rožaini.

Ir redzēti un sastapti dzīvesgudri cilvēki pat bez izglītības. Bet ir arī visai aprobežoti cilvēki (daži ir pat ļoti zinoši kādā konkrētā jomā), kuriem ir augstākās izglītības iegūšanu apliecināši dokumenti, bet kuriem ir ļoti sveša reālā dzīve un tās izpratne. Vai minētais apraksts jums kaut ko neatgādina? Vai jums ir pārliecība, ka esošie deputāti ar augstāko izglītību izprot realitāti? Man diemžēl nav. Un ir briesmīgi, ja tā šķiet ne tikai man. Tas savā veidā arī ir pierādījums tam, ka augstākās izglītības iegūšana nebūt nenodrošina uz savas valsts attīstību, tās iedzīvotāju labklājības

celšanu vērstu domāšanu, jo vairāk – viedumu.

Kuras specialitātes būtu tās istās? Var taču būt respektablā universitātē sabiedrības vadību studējis, specializējies līderībā, bet būt tautā krietni ienīsts, jo ir lērums gan pretrunīgu vārdu, gan darbu, bet cits ar kādu “parastu” izglītību gūst patiesu cieņu. Necentišos šeit izvērst runas par izglītības sistēmu, lai gan daudzas problēmas izaug un milzt no tās. Diemžēl ir arī “nopirkti” diplomu. Un vai pavirša (nekvalitatīva vai krāpnieciska) augstākā izglītība ir labāka par godīgu vidējo izglītību? Un tagadējo 1.līmeņa augstāko izglītību agrāk par augstāko izglītību nesauktu. Un ir taču dažādi stāsti, kāpēc cilvēki tomēr neaiziet studēt vai studijas nepabeidz, bet kuru prasmes un pieredze pat vadībā nav noliedzama.

Un tad mēs nonākam vēl pie cita punkta – kas to vērtē? Tāpat kā ir tipiņi, kas palīdz izkārtot augstskolas diplomu, būs arī tie, kas prasmīgi rādīs ar pirkstiem uz “neatbilstošajiem”. Ir sena romiešu frāze “Kas sargā pašus sargus”, kas norāda, ka jau izsenis ir zināma problēma, kā kontrolēt pie varas esošo atbilstību amatam un veikto darbu kvalitāti. Kas ir tie, kas to darīs, vai viņi paši īsti atbilst tiem kritērijiem, ko prasīs no citiem?

Patiesībā jau šis priekšlikums liekas kā vainīgo meklēšana, nevis patiesas rūpes par nākotni. Katru nākamo vēlēšanu rezultāti ir iepriekšējo deputātu darba sekas. Ja iepriekšējā politika un komunikācija ar sabiedrību bijusi normāla, tad lielā mērā ne esošajiem deputātiem, ne arī pašai sabiedrībai īsti nav, par ko uztraukties. Bet kāpēc pie šī brīža neizdarībām būtu jāvaino cilvēki bez augstākās izglītības, ja viņi līdz šim jau nav bijuši lēmumu pieņēmēji pašā Saeimā?

Latvijā ir nedaudz virs 30% pilngadīgu cilvēku ar augstāko izglītību. Tas nozīmē, ka, pieņemot šādu priekšlikumu, atlikušajiem 70% tiktu oficiāli apliecināts nepilnvērtīgums? Vai tomēr pareizāk būtu, ka labāku izglītību guvušajiem ar saviem darbiem ir jāspēj pierādīt, ka viņi ir pelnījuši tikt ievēlēti, nevis ar birokrātiskiem aizliegumiem censties sevi aizsargāt. Tas, ka šobrīd pie varas esošie nav pārliecinoši līderi, nav pamats viņu aizstāvēšanai.

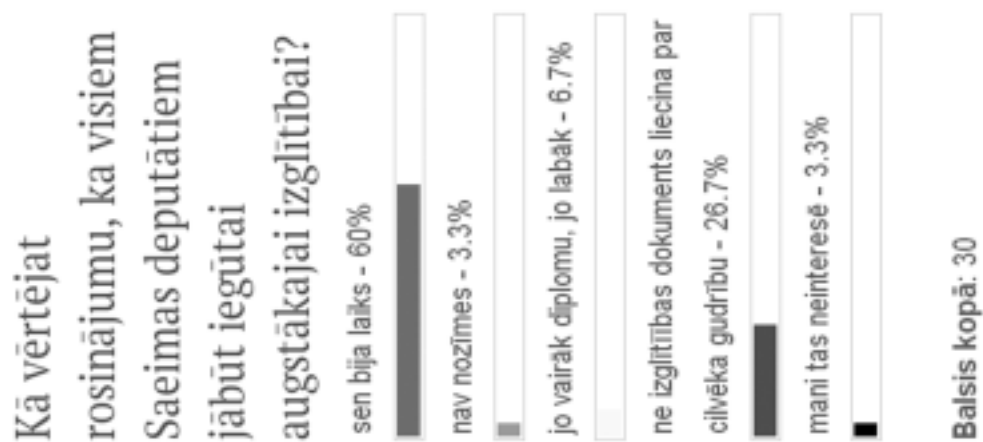
Un kādas prasības tad izvirzīt vēlētajam? Tai brīdī, kad viņš sasniedz 18 gadu vecumu, prot paņemt biļetenu, parakstīties, ievilkst krustiņus un iemest balsošanas urnā aizlīmētu aploksnī, viņš taču kļūst par ekspertu, kas izvērtē visus tos augstāko izglītību guvušos un sniedz savu atzinumu. Tad viņš ir pietiekami kvalificēts, pat esot pavisam bez izglītības.

Deputātam nav jābūt trūcīgam vai muļķim, bet ļoti svarīgi būtu saprast, kā dzīvo un izdzīvo valsts iedzīvotāji. Mans priekšlikums būtu, ka jaunajiem deputātiem pāris pirmos mēnešus būtu jānodzīvo kopmītnēs ar valstī noteikto minimālo algu,

veicot visus maksājumus, bet termiņa beigās to būtu jāizdara visiem deputātiem, lai “uz savas ādas” novērtētu, ko tad ir reāli paveikuši atvēlētajos četros gados. Bet būtu jau labi, ja būtu kāds izdevums “Kas būtu jāzina nākamajam deputātam?”

Intereses pēc izlasīju arī pašu priekšlikumu “manabals.lv”. Ir tāda sajūta, ka mērķis ir aizvainot, nevis rūpes par valsts nākotni. Sētnieks, šoferis vai pavārs kā nonievājamas profesijas. Tiek runāts par deputātu augstās kvalifikācijas nepieciešamību (ko neapšaubu), bet domāju, ka iepriekšminētās pārdomas nerada pārliecību, ka tikai ar deputātu kandidātu augstskolas diploma esamību sabiedrība varēs būt “nešaubīga, ka ievēlētie deputāti ir profesionāļi ar pienācīgu izglītību”. Teiksim tā, uzliekot šo ierobežojumu, vairāki milzīgu korporāciju vadītāji (ja nemaldos, piemēram, Bils Geitss, Ričards Brensons), esot Latvijas pilsoņi un izrādot interesi, nevarētu tikt sarakstos. Un pat Jēzus Kristus Latvijā tad kandidēt nedrīkstētu.

Viedokļus uzklusēja S.Karavoičika

Aptaujas rezultāti “Vaduguns” mājas lapā www.vaduguns.lv

Mūzikas saulrietu iedūdo saulrieta baloži

Sestdien Balvu ezera krastā ar dažādām aktivitātēm, tostarp brīvdabas koncertu “Mūzika saulrietam”, jau septīto gadu pilsētniekus un novada viesus iepriecināja biedrība “RITINEITIS”, turpinot īstenot projektu “Kopā varam Ziemeļlatgalē”. Jāpiebilst, ka vienlaikus pārsteigumus sarūpēja arī nevalstisko organizāciju un brīvprātīgo vasaras plenēra “Atelpa” čaklie rūķi.

Biedrība “Ritineitis” vadība lepojas, ka kopā ar līdzcilvēkiem jau septīto gadu sagaidīja saulrietu uz Balvu ezera, turklāt šogad Ievas Akurateres emocionālo un romantisko dziesmu noskaņās: “Jau vairākus gadus, pirms iebraukšanas ar laivām ezerā, cilvēkus mudinām iesaistīties nodarīgās un izzinošās aktivitātēs. Ir bijušas pirtis, izzinošas nodarbības, piemēram, horoskopu aplis, kā cilvēki dzīvo Balvos. Esam sveikuši donorus sadarbībā ar Latvijas Sarkanā Krusta Balvu komiteju un darijuši daudzas labas lietas. Šodien esam aicinājuši biedrības uz atelpas brīdi, lai turpinātu veidot platformu jeb ideju banku, kādu iniciatīvu mēs vēlētos paši īstenot. Piemēram, balvenietis izteica vēlmi uzstādīt šūpoles ezerā. Aizritēja divi mēneši un, lūk, Valdis Berķis šo ieceri īstenoja. Tāpat tapušas otrās šūpoles mēbeļu salona “Oāze” vadītāja Intara Salmaņa vadībā. Šūpoles esam nosaukuši par saulrieta baložiem. Tāpat tuvākajā laikā, izvietojot jaunus objektus, neizpaliks arī citas iedzīvotāju iniciatīvas ezera krastā.”

Ideju netrūkst. Floristikas meistardarbnīcas vadītāja Vineta Jurjāne (foto - no labās) atklāja, ka kopā ar lielisku komandu veidoja zivis un arku: “Ja pērn izmantojām tišanas, tad šogad spraušanas tehniku.” Lūgta atklāt, kas būs nākamgad, Vineta atsmaidīja, piebilstot: “Labs jautājums. Domāsim un noteikti ar kaut ko pārsteigsim. Šogad komandā čakli strādāja Biruta Zaikovska, Biruta Kindzule, Valentīnas tante no Viļakas, Ilona Kapteine, kā arī bērni - Grieta un Laura.”

Iet sabiedrības attīstības ceļu. Latvijas Sarkanā Krusta Balvu komitejas jaunieši (foto no kreisās) Sandis Circāns, Ilona Grāmatiņa, Armands Smirnovs, Kitija Sīle, Meldra Nazarova un Ieva Lauskīniece lepojas, ka ikvienu apmāca, kā rīkoties situācijās, kad atgadās nelaimes gadījumi. “Kurp mēs peldam? Sabiedrības attīstības ceļā,” uzsvēra Ieva. Tāpat viņa atklāja, ka ir bijuši reāli gadījumi, kad noderejušas apgūtās pirmās palīdzības sniegšanas apmācības: “Novēlu visiem ne tikai zināt, bet arī nepieciešamības gadījumā izdarīt!”

Pa pēdām. Latvijas Mākslas akadēmijas Rēzeknes filiāles studentes Kristīne un Jūlija ikvienam interesentam piedāvāja ezera krastā iemūžināt savas pēdas ģipsi.

Ezers pārtop par akustisku koncertzāli. “Ritineitis” vadība atklāja, ka Ieva Akurateri uz pasākumu Balvos uzaicināja jau pavasara sākumā: “Ukrainā sākās karš... Ieva ir Atmosdas un Latvijas neatkarības laika simbols, kura mums atgādina šo emocionālo stāstu. Viņa uzstāsies kopā ar divpadsmit stīgu ģitāras spēles pratēju Ilzi Grunti un dēlu Matīsu Akurateru, kurš pārvalda dinamisku un suģestīvo sitamo instrumentu - tabla.” Interesanti, ka I. Akuraterē, kuru pazīstam arī kā rokgrupas “Pērkons” solisti, izvēlējās Balvus, kaut gan šo sestdien viņai bija jāuzstājas Rīgā.

Īsteno sapni. Keramiķe Elita Eglīte atklāja, ka jau trešajā klasē vēlējusies kļūt par podnieci. Tiesa, tolaik viņai šķitās, ka podnieki ir veci vīri ar sirmām bārdām. “Beidzot savu sapni esmu īstenojusi, jo ar pašvaldības atbalstu iegādājos keramikas apdedzināšanas krāsni. Pavisam drīz ikvienu interesentu aicināšu uz meistarklasēm jaunizveidotajā darbnīcā,” sola viņa.

Paelpo kopā! Ilona Džigure, Ieva Leišavniece un Ilona Čakāne jokoja, ka darbojas iedzīvotāju iniciatīvas platformā. Viņas patiesi diskutēja par jogu. “Tā nepieciešama, ja ir vēlme sakārtot savu galvu un ķermeni,” paskaidroja Ilona Čakāne. Tautjāta, kā, piemēram, var sakārtot žurnālista galvu, I. Čakāne atzina, ka jābūt mērķim to izdarīt: “Jogai ir dažādi blakus efekti. Viens to tiem – elastība ķermenī, kad var vairāk izdarīt. Tāpat paliek skaidrāks prāts – tu vairāk saproti pats sevi, līdz ar to saproti un pieņem arī citus cilvēkus. Pamēģini, paelpo kopā!”

Pasākumu rīkoja biedrība “Ritineitis”, īstenojot projektu “Kopā varam Ziemeļlatgalē”, ko finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem, kā arī Balvu novada pašvaldība. Publikācija sagatavota ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Te ir jauki! Divas ģimenes no Krāslavas atzina, ka Balvos pietājuši nopeldēties. “Bet te izrādās svētki, kuros iespējams piedalīties aktivitātēs, kā arī pašūpoties. Jums patiesi ir jauki cilvēki!” uzsvēra māmiņas Anna Bogdanoviča un Ilona Ņikitina.

Mērķis ir īstenots. 20. augustā nevalstisko organizāciju vasaras plenērs “ATELPA” noslēdzās ar brīvdabas koncertu “Mūzika saulrietam”. Biedrības “Ritineitis” projekta koordinatore Gunita Laicāne (foto pie sautējuma katla) ir pārliecināta, ka projekta mērķis popularizēt nevalstisko organizāciju darbu sabiedrībā, veicināt iedzīvotāju iesaistīšanos nevalstiskajās organizācijās un kļūšanu par brīvprātīgajiem, veidojot atpazīstamību un savstarpējos kontaktus starp nevalstiskajām organizācijām Ziemeļlatgalē, ir īstenots.

Sabiedrības integrācijas
fonds

Kultūras ministrija

Trīs scenāriji rudens vīrusa uzliesmojumam

Turiet pa rokai Covid paštestu - noderēs

Diemžēl Covid-19 vīruss arī vasaras mēnešos nekur nav pazudis. Visās iedzīvotāju vecuma grupās pieaug jaunatklāto gadījumu skaits, saglabājot pieaugošu tendenci sociāli aktīviem cilvēkiem vecuma grupā 20-69 gadi. Covid-19 gadījumu pieaugums novērojams visā Latvijā, bet visizteiktākā saslimstība Latvijā ir Rīgā un Vidzemē. Vai vīruss mainījis savu dabu, kas jāievēro iedzīvotājiem un ko varam darīt sevis labā, lai aizsargātos no iespējamās infekcijas,- par šo un citām aktualitātēm pēc laikraksta rosinājuma informē Lauku ģimenes ārstu asociācijas prezidente LĪGA KOZLOVSKA.

Vasara nebūt nav mierīgs laiks

Daktere apstiprina faktu, ka Covid vīruss nav atkāpies. To pie-rāda arī saspringtais ārsta prakses komandas darbs. Ierobežojumi ir atcelti, notiek dažādi pasākumi, cilvēki brauc un pulcējas koncertos, teātra izrādēs, notiek saviesīgas

tikšanās, un kaut kur starp viņiem cirkulē arī vīruss. Daktere apgalvo, ka šī vasara nebūt nav mierīga, bet līdzīgi bijis arī iepriekšējā. Vai ik dienu nākas konstatēt jaunus kovida pacientus. Pirmās konsultācijas ar viņiem notiek tikai telefoniski, sniedzot ieteikumus, kā rīkoties. Daktere atgādina un uzsver, ka, pamanot saslimšanas simptomus, ikvienam uzreiz ir jāpārbauda, vai nav inficējies ar Covid. Uz ārsta praksi ar elpceļu simptomiem doties nedrīkst. Pārbaudei var izmantot paštestu vai arī laboratorijā ātro antigēna testu. Ja laboratorija apstiprina pozitīvu Covid testu, šī informācija var noderēt sertifikāta iegūšanai, ja to turpmāk Latvijā

cilvēkiem atkal pieprasīs. Pēc noteiktā izolācijas laika, ņemot vērā, ir vai nav pacients vakcinēts, turpinās viņa ārstēšanās, līdz atgūta veselība.

Darba saspringumu vasarā ārstiem uztur arī saikne ar saucamajiem 'garā kovida pacientiem', kuri nejūtas labi vēl pēc pārslimošanas ziemas mēnešos vai pat iepriekšējā gadā. Daktere atzīst, ka dažkārt pārslimošanas sekas ir ilgstošas, pat gada garumā.

Biežākais un raksturīgākais sindroms ir nogurums. "Daudziem šis nogurums ir izteikts tik lielā mērā, ka ietekmē arī darba spējas. Bez tam nogurums ir viens no simptomiem arī depresijas diagnostikā, kas ar to iet roku rokā dažādās smaguma pakāpēs. Piedevām šie simptomi nav izteikti tikai gados jaunākiem cilvēkiem. Lielā mērā tas skar pacientus, kuriem vienlaikus ir daudzas saslimšanas. Tāpēc ģimenes ārstiem šobrīd ir plašs darba lauks," stāsta L.Kozlovskā.

Ģimenes ārstu darbu sarežģī likumiski noteiktā prasība, ka ar jūliju sniegt attālinātas konsultācijas drīkst tikai pats ģimenes ārsts, nevis arī prakses māsa vai ārsta palīgs. Daktere L.Kozlovskā prognozē, ka ar rudeni, kad kovids vai arī citas sezonālas vīrusu saslimšanas ies plašumā, darbu apjoms mediķiem tikai palielināsies.

Daļa iedzīvotāju vasarā ārsta praksi apmeklē arī, lai pārbaudītu savu veselību, pievēršot uzmanību hroniska rakstura slimībām, izietu sirds veselības programmu vai arī atbilstošu vēža skrīningu. Arī tas prasa ārstu uzmanību un zināšanas.

Visādi citādi vīrusi

Vīrusi ir dažādi, un tie cirkulē arī vasarā. Bērniem šobrīd izteikti dominē adenovīruss, kad ir stipras iesnas, struto acis. Arī šis vīruss ir ļoti lipīgs. Cirkulē vēdergripas vīruss ar izteiktiem kuņģa- zarnu trakta traucējumiem. Pacientiem ir nelaba dūša, caureja, temperatūra, kaulu sāpes. Parādīties šādām pazīmēm, arī vispirms vajadzētu izslēgt kovidu, izmantojot kaut vai paštestu. Pagaidām Latvijā nav pamatotu aizdomu par pērtiķu bakām.

Sekas visu atlikušo mūžu

Pie mediķiem griežas arī pacienti ar ērcu kodieniem. Daktere atzīst, ka tādu šovasar jau bijis visai daudz. Infektoloģijas

centra Latvijā dati liecina, ka aptuveni puse ērcu ir slimas ar saucamo Laima slimību. Pēc statistikas aptuveni 300-500 cilvēku Latvijā ik gadu inficējas pēc ērcu koduma. Ērces ir inficētas ar borēlijām. Cilvēki ērces piesūksanos var pat nepamanīt, it īpaši, ja tas notiek īsā laika sprīdī. Tā kā ādas reakcija uz kodumu atklājas pēc dažām dienām vai pat pēc mēneša kā sarkans plankums, kas var palielināties, līdz diametrā sasniedz piecus centimetrus vai vairāk, tas ir brīdis,

kad jāsaprot, ka notikusi iespējamā inficēšanās no ērces koduma. Plankums rodas no tā, ka borēlijas izplatījušās ādā, radot iekaisumu. Borēlijas dzīvo ērces vēderā, zarnu traktā, un slimības attīstība ir atkarīga arī no tā, cik ilgi kukainis bija piesūcies. Ir svarīgi ērci pareizi noņemt, - ja tiek pārspiests ērces vēderiņš, cilvēka zemādā borēlijas nokļūst lielākā koncentrācijā. Pacientam var būt arī temperatūra un galvassāpes. Praksē novērots, ka ar Laimu saslimuši pacienti, kuriem ērce tikai pārrāpojusī pāri rokai, un tur parādījies sarkans plankums. Laima slimību var ārstēt, taču tās sekas, kā uzsver daktere, cilvēkam var būt visu atlikušo mūžu. Patīkamākā ziņa tā, ka otra ar ērcēm saistīta smaga saslimšana, kā ērcu encefalīts, mūspusē tomēr nav pārāk

✓
Ir atklātas un pielieto Covid pretvīrusa zāles, taču tām ir smagas blaknes. Zāles ir dārgas, tās izmanto tikai slimnīcās esošu ļoti smagu pacientu ārstēšanai.

raksturīga.

Vēži iet plašumā

Ģimenes ārsti uztrauc fakts, ka arvien vairāk diagnosticē onkoloģiskas saslimšanas dažādās lokalizācijas vietās, kā kuņģī, olnīcās, plaušās un vēl citur. "Iespējams, iemesls ir arī tas, ka mājās laikā daudzi cilvēki nav apmeklējuši ārstus un sekojuši līdzī savai veselībai. Kad beidzot viņi atnāk pie ģimenes ārsta, tad jau redzams kas pavisam nopietns. Labi, ka ir iespēja izmantot 'zaļo koridoru' ļaundabīga audzēja aizdomu gadījumā, lai 10- 14 dienu laikā pacientu primārā līmenī izmeklētu. Pēc tam, ja atrasts kas nopietns, savlaicīgi ar Rīgas medicīnas iestādi un desmit dienu laikā saņemam vajadzīgo konsultāciju," stāsta daktere.

Daktere atklāj, ka šīs smagās saslimšanas izteikti skar ne tikai gados vecākus, bet arī darbaspējas vecuma cilvēkus no 50 līdz 60 gadiem, kuriem nebūt nevajadzētu ar tām slimot.

Var izmantot arī saucamo "dzelteno koridoru", kas attiecas uz zarnu un krūts vēzi, kas pacientiem jau ir diagnosticēti, bet tālākās kontroles gadījumā speciālista pakalpojumu var saņemt 10-14 dienu laikā.

Kā nodot analīzes, neapdraudot citus?

Slimību profilakses un kontroles centra informācijā norādīts, ka Covid pacientiem jāievēro stingri drošības noteikumi, piemēram, neiziet no telpām, netikties ar citiem cilvēkiem, nedoties ciemos un neuzņemties viesus, neizmantojot sabiedrisko transportu un tamlīdzīgi. Bet, parādīties simptomiem un aizdomām par iespējamu inficēšanos ar vīrusu, slimajiem ir jānodod ārpus mājas, lai nokļūtu uz laboratoriju un nodotu analīzes. Kā to izdarīt, neapdraudot citus?

Dakteres L.Kozlovskas skaidrojums:

-Pamata ierobežojumi, lai pasargātu sevi no saslimšanas un nesastaptos ar kādu vīrusu, ir un paliek jau mums visiem zināmie. Nevajadzētu nākt klāt un pulcēties ļoti tuvu viens otram, regulāri jāmazgā rokas un tamlīdzīgi. Cilvēks līdz laboratorijai var doties arī bez maskas, bet, ja viņam ir izteikti simptomi, tomēr vajag uzlikt masku. Bez tam, pirms došanās uz laboratoriju nodot analīzes, vispirms ir jāpiezvana 8330. Tad pateiks laiku, cikos pacientam ir jāierodas. Līdz ar to nebūs iespējams kontakts ar citiem Covid pacientiem un arī viņš pats neaplipinās kādu. Arī manā praksē dažkārt gadās kāds pacients, kurš atnāk ar simptomiem, jo nav iedomājies, ka pirms tam viņam vajadzēja veikt kaut vai paštestu. Ieteiktu katram mājās turēt pa vienam paštestam, lai gadījumā, kad piemetas galvassāpes, drudzis, iesnas vai klepus, varētu sevi pārbaudīt, vai tas nav Covid.

Vai ir izpētīts, kur Covid 'noķer' visbiežāk?

Daktere L.Kozlovskā atbild, ka pēc Veselības ministrijas darba grupas sanāsmē sniegtās informācijas, par biežāko inficēšanās vietu uzskata lidmašīnas. Tagad vairums lidojumu pasažieriem notiek bez masku lietošanas. Cilvēki sēž ļoti tuvu viens otram, pavadot visai garas stundas, līdz ar to lidojumus uzskata par vienu no pašām izteiktākajām inficēšanās vietām. Daudzi patiešām saslimst pēc lidojumiem. Vīrusus var 'saķert' arī masu pasākumos, kur pulcējas daudz cilvēku. Daktere novērojusi, ka arī pēc Balvu novadā notikušiem plašākiem masu pasākumiem, tuvākajās dienās prakse uzzinājusi par vairākiem saslimušajiem dienā.

Vai būs turpmākā vakcinācija?

Daktere saka, ka pagaidām šis process ir 'iepaūzēts'. Taču valsti ir paredzēta balsts vakcīna, kas varētu notikt rudens pusē. Tā būs ar mazāku devu un saistīta ar sagaidāmo omikrona paveidu, kas esot izpētīts. Esot paredzēta arī kombinētā pote gan pret gripu, gan kā Covid-19 balsts vakcīna.

Vai Covid ir mainījis savu gaitu un raksturu?

Koronavīruss, kas sāka izplatīties 2020. gadā, tā sauktais Uhaņas vīruss, nav tas pats vīruss, kas izplatās šodien. Tam ir pavisam citas īpašības. Mums jau ir vairāki Covid-19 varianti - alfa, delta, omikrons, savukārt omikronam - vairāki apakštipi. Daktere saka, ka vismazāk cilvēki slimoja ar deltu, jo tas notika laikā, kad daudzi vēl nebija sapotējušies. Daudzi tolaik smagā stāvoklī nonāca slimnīcās un aizgāja arī nebūtībā. Omikronu pārslimo vieglākā formā, lai gan pacienti, saņemot pozitīvu Covid analīzi, tik un tā jūtas satraukti un nobijušies, taču tiem, kuri ir saņēmuši divas vai trīs potes, kovida gaita norit daudz vieglākā formā,- apgalvo daktere. Vairums pārslimo mājās, ārstējoties saziņā ar savu ģimenes ārstu.

Vīrusa izplatības pieaugumu lielākoties saista ar cilvēku uzvedību un Covid-19 omikrona paveida jauna apakštipa izplatību. Vīruss paliek vīruss, tādēļ cilvēkus, kuriem jau ir vairākas hroniska rakstura slimības, arī Covid-19 skar daudz smagāk. Gaidot rudeni, valdība paredz trīs iespējamus kovida scenārijus. Vislabākajā gadījumā visi dzīvos mierīgi, jo Covid-19 gandrīz nebūs, vai arī tas būs izplatīts nelielā mērā. Otrajā variantā varam piedzīvot pandēmijas vilni, bet ar omikrona paveidu, ko iedzīvotāji pārslimos vieglāk, savukārt pats sliktākais būtu trešais variants - pandēmijas vilnis ar izteiktu deltas vai tai līdzīga mutanta saslimstību, kas piepildītu slimnīcas un liktu pakļauties nopietniem ierobežojumiem un prasībām.

Veterānu sports

Veiksmīgie starti vieglatlētiem

13.augustā Tukumā risinājās 8.Latvijas čempionāts vieglatlētikā vecmeistariem, kurā piedalījās aptuveni 300 sportistu. Balvu novada komanda deviņu sportistu-veterānu sastāvā izcīnīja 18 medaļas.

“Sacensību diena iezīmējās ar svelmainu sauli, tāpēc sportistiem nācās cīnīties ne vien ar saviem pretiniekiem, bet arī karstumu, ko it sevišķi izjuta garo distanču skrējēji un soļotāji,” pastāsta sporta veterāns Jānis Strapcāns. Viņš informē par Balvu novada veterānu sniegumu attiecīgajās vecuma grupās:

Vecuma grupā 40+ par trīskārtējo Latvijas čempionu kļuva Egons Lācis, kurš uzvarēja lodes grūšanā -12,59 m, šķēpa mešanā - 39,96 m un diska mešanā ar rezultātu 35,80 m. Šajā

pašā vecuma grupā Andrim Strapcānam otrā vieta lodes grūšanā un šķēpa mešanā, bet trešā - diska mešanā.

Vecuma grupā 55+ Ināram Supem otrā vieta 400 m skriešanā un 5 km soļošanā. Šajā vecuma grupā sievietēm Dacei Spridzānei trešā vieta augstlēkšanā un sestā vieta lodes grūšanā.

Vecuma grupā 60+ Jānim Circānam trešā vieta 400 m un 800 m skrējienos, kā arī ceturta vieta 5 km skrējienā. Andrim Spridzānam trešā vieta diska mešanā, rezultāts - 35,69 m, un ceturta vieta šķēpa mešanā, arī piektā vieta lodes grūšanā.

Vecuma grupā 65+ Ērikam Apšeniekam otrā vieta 400 m skriešanā un 5 km soļošanā. Miervaldim Jaundālderam otrā vieta šķēpa mešanā, rezultāts - 28,80 m.

Vecuma grupā 70+ Jānim Strapcānam 1.vieta lodes grūšanā, rezultāts - 11,56 m un piektā vieta diska mešanā - 29,80 m.

Atgriežas ar astoņpadsmit medaļām. No 8.Latvijas čempionāta vieglatlētikā vecmeistariem Balvu novada komanda deviņu sportistu sastāvā izcīnīja 18 medaļas.

“Ritineitis” realizē projektu

Pozitīvo iniciatīvu biedrība “PRO.ini”

“Kopā varam Ziemeļlatgalē”

Projekts “Kopā varam Ziemeļlatgalē” veicinās iedzīvotāju iesaistīšanos nevalstiskajās organizācijās un aktivizēs brīvprātīgo darbu, veidojot atpazīstamību un savstarpējos kontaktus.

Pozitīvo iniciatīvu biedrība “PRO.ini” radās 2004.gadā ar sākotnējo nosaukumu “PRO.ini” Jr. jeb “profesionālās iniciatīvas jauniešiem” un savu galveno mērķi - parādīt jauniešiem veidus, kā kļūt par saimniekiem savā zemē, nevis tikai mūžīgi būt par kalpiem kādam citam, pat, ja par to kāds labi samaksā. Par biedrību stāsta tā vadītājs Aigars Andersons.

Iespējams, “PRO.ini” ir vienīgā biedrība Eiropā, kurai nav ne iestāšanās, ne biedru gada maksas, jo gan iestāties, gan būt biedram ir iespējams tikai vienā vienīgā veidā, proti, - ar noteikta apjoma brīvprātīgā darba ieguldījumu. Tā mēs pārliecināties, vai jauniešiem ir gatavs darboties ne tikai savā, bet arī citu cilvēku labā, kuriem palīdzība ir daudz vairāk nepieciešama nekā pašiem sev.

Saprotot, ka viena maza neformāla organizācija palīdzēt izglābt visu pasauli nespēj, tad sākotnēji tika noteiktas vairākas galvenās darbības prioritātes, tai skaitā, izprast, kā dzīvot modernajā, digitālajā pasaulē un iemācīties ne tikai lūgt, bet arī pašiem nopelnīt un dalīties ar citiem.

Biedrības sākotnējā attīstības posmā tika sagatavoti vairāki biedrības attīstības projekti, iesaistot jauniešus un sabiedrību informācijas tehnoloģiju praktiskajā apgūvē, uzņēmējdarbības pamatu un galveno darbības principu apmācībās. Protams, neaizmirstot, ka jauniešiem patīk ne tikai strādāt, bet arī satikties, izklaidēties un atpūties. No pirmajām jauniešu projektu aktivitātēm spilgtāk atmiņā palikuši vairāk nekā 200 dažādu reliģisko konfesiju baznīcu apmeklējumi Latgalē, Olimpiādes sarīkošana cilvēkiem ar īpašām vajadzībām Medņevā un jauniešu iesaiste daudzveidīgos aktīvās atpūtas un sporta pasākumos brīvā dabā.

Tālajā 2005. gadā sākās arī sadarbība ar mūsu draugiem no Holandes, kas vēlāk izvērsās samērā liela mēroga projektā ar ideju veidot Latviju par nākotnē IT prasmīgu un modernu valsti, uzstādot un sagatavojot darbam Latgales pierobežas skolu datorklases Baltinavā, Žiguros, Vidučos, Kubulos, Stašos, Verēmos, Rēzeknē, Balvos, Rugājos, Eglainē, Bērzpili, Tilzā, kopumā dažādām skolām 15 gadu laikā piegādājot vairāk nekā 600 pilnībā aprīkotas un darbam sagatavotas datorkomplektus, no tiem 200 datorkomplektus vēl šī gada pavasarī. Finanšu izteiksmē tas ir daudz, ļoti daudz, turklāt, no mūsu puses paveikts tikai ar mūsu biedrības biedru brīvprātīgā darba ieguldījumu, par to nesaņemot nekādu finansiālu vai materiālu atbalstu, bet tā taču ir normāla prakse, kā īstiem NVO ir jāstrādā, vai tad ne? Šī “Holandes datorklašu” projekta vēsture ir ļoti, ļoti interesanta, sākot no mazas meitenītes dāvināta ābola Holandes delegācijas vadītājam Baltinavas Kristīgajā internātskolā, sarunām, sapņiem, nākotnes plāniem, pirmajiem datoriem, kuri sagādāti ar Holandes ROC Twente koledžas draugu palīdzību Dika Krampa un Villija Mišo vadībā, jau tālāk piesaistot citus koledžas pasniedzējus, vietējo pensionāru biedrības draugus, transporta koledžas draugus, Holandes vietējo uzņēmumu draugus, pēdējās trīs projekta kārtās jau iesaistot realizācijā arī lielas studentu-praktikantu grupas no Holandes koledžas. Milzīgs paldies arī visām mūsu vietējām skolām un to direktoriem, jo bez viņu atbalsta, palīdzības, siltajām pusdienām un organizētajām jauniešu aktivitātēm mēs nebūtu iztikuši. Tas ir kārtējais pierādījums tam, ka visas lietas, kas notiek mūsu pasaulē, - gan labās, gan jaunās, notiek cilvēkiem sarunājoties ar citiem cilvēkiem. Un pozitīvie cilvēki spēj izspāņot un radīt daudzas skaistas lietas, ja vien jaunie viņiem nepretojas un neaizliedz to darīt.

Otrs svarīgs pozitīvo iniciatīvu biedrības “PRO.ini” darbības virziens ir dažādu moderno tehnoloģiju iedzīvināšana aktīvās atpūtas pasākumos brīvā dabā, lielākoties orientēšanās sporta vai dažādu orientēšanās spēļu veidā. Pirms desmit gadiem tika izveidota arī neformāla orientēšanās draugu kopa “Baisie Eži”, kurai pievienoties un kuru pārstāvēt var ikviens, bez vecuma vai meistarības ierobežojumiem. Arī šajā ilglaicīgajā projektā mums ir daudz draugu

Saņem apbalvojumus. “PRO.ini” saņēmuši gan biedrības “Ritineitis” organizēto Ziemeļlatgales NVO Gada balvu kā sportiskākā nevalstiskā organizācija, gan citus apbalvojumus, kas liecina, - darbs ir novērtēts.

un atbalstītāju - dažādu pašvaldību pārvaldes, jauniešu organizācijas, Sporta centri, Jaunsardzes organizācijas, skolas, bibliotēkas, privāti uzņēmumi, īpaši uzsverot ik gadus saņemto atbalstu no “Zvaigzne ABC” un “Bišu Jāņa”. Ar biedrības brīvprātīgo dalībnieku palīdzību un iegādāto elektronisko laika uzskaites un atzīmēšanās reģistrācijas sistēmu atbalstu, 2015.gadā uzsākta orientēšanās seriāla “Latgale Open” organizēšana, izvērtoties par vienu no lielākajiem neformālajiem aktīvās atpūtas un sporta pasākumiem Latvijā, sasniedzot savu maksimumu 2018. un 2019.gadā, respektīvi 1622 un 1535 meža skrējēji, pirms cilvēku sociālo kontaktu ierobežošanas pasākumu ieviešanas Latvijā (https://lof.lv/seriali_rez_balvi&gads=2018). Un arī šeit mums ir atšķirīga pieeja pasākumu organizācijā, jo dalībniekiem nekad netiek un netiks prasīta jebkāda dalības maksa! Visi izdevumi tiek segti ar atbalstītāju ieguldījumu un biedrības brīvprātīgo organizatoru komandas darbu, izmantojot organizācijas rīcībā esošās modernās elektroniskās un IT sistēmas.

Lai gan mēs cenšamies savas biedrības aktivitātes plaši nereklamēt, tomēr, pateicoties nezināmiem labvēļiem un vērtētājiem, 2014.gadā mēs saņēmām Lielo Jauniešu gada balvu, 2019. gadā saņēmām Sporta laureāta Gada balvu kā aktīvākā tautas sporta biedrība un 2021. gadā, tiekot nominētiem trijās dažādās kategorijās, ieguvām biedrības “Ritineitis” organizēto Ziemeļlatgales NVO Gada balvu kā sportiskākā nevalstiskā organizācija.

Ja kādam šķiet, ka “PRO.ini” ir viena no tām organizācijām, kura eksistē, tikai pateicoties nebeidzamajiem projektu pieteikumiem un atbalsta grantiem, tad arī te mums ir principiāli atšķirīga pieeja NVO kustības attīstībai Latvijā. Pēdējos desmit gados mēs principiāli cenšamies ievērot savā memorandā ierakstīto - ja jau mēs saviem jauniešiem mācām, kā kļūt par saimniekiem savā zemē, tad līdzekļus savām aktivitātēm ir jāprot nopelnīt pašiem, nevis katru gadu lūgt kādā kārtējā atbalsta fonda grantu finansējumu. Protams, atkal izrādījās, ka šāds darbības modelis Latvijā ir kārtējā neiespējamā misija, jo, protams, saņēmām VID uzaicinājumu pārreģistrēties kā komercsabiedrība, jo pārāk liels biedrības ieņēmumu īpatsvars, tīri grāmatvediski tiek klasificēts kā saimnieciskās darbības ieņēmumi. Liels paldies VID konsultantiem, ka viņi izprata mūsu reālo situāciju un biedrību nenolikvidēja, bet pārdomas organizācijas biedru vidū, vai maz ir jēga turpināt savas brīvprātīgās aktivitātes ar tādu valsts attieksmi pret NVO, bija ilgas un tās joprojām nav beigušās... Ja vien atrastos kāds cits, kurš būtu gatavs darboties mūsu vietā, vienmēr esam gatavi paši pāriet malīnā un sākt darīt citas skaistas lietas, jo pasaule ir izaicinājumu pilna! 2020.gadā, lai darītu laimīgu VID, mēs pēc daudzu gadu pārtraukuma perioda, uzrakstījām jaunu pieteikumu NVO grantu programmai un ļoti sekmīgi realizējām “PUMPURS” jauniešu projektu Rugājos, cenšoties radīt izpratni, cik liela nozīme mūsdienās ir iegūtajam digitālās transformācijas laikmeta zināšanām un prasmēm, tās pielietojot reālajā dzīvē. Liels paldies par to jāsaka mūsu biedrības brīvprātīgajai Līgai Sprinģei, kura uzņēmās visu šī projekta vadītājas pienākumu smagumu.

Paldies visiem, kuri mums ir palīdzējuši, un ikvienam nākamajā gadā novēlam pēc iespējas retāk viesoties mūdienu patērētāju sabiedrības “zelta trijstūra” maršrutā - no televizora/datora uz divāniņu - no divāniņa pie ledusskapja - no ledusskapja atpakaļ pie televizora/datora... Iznāciet ārā izkustēties un pasmaidīt - pasaule piedāvā miljonus iespēju tikties ar pozitīviem cilvēkiem!

Publikācija sagatavota ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Ritineitis”.

* Apmaksāts

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Kā kopjam tradīcijas

No rakstainiem cimdiem līdz izšūtām segām

Neraugoties uz to, ka augusts šogad iegadījies nevien karsts, bet svelmains, Baltinavā notika divi šādam laikam neraksturīgi pasākumi - 3.augustā starptautisks adīšanas seminārs, bet no 11. līdz 14.augustam praktisks seminārs par čošno deču izšūšanas tradīcijām Baltinavā.

Izceļ no lādēm un izvelk no atvilknēm

Starptautiskais adīšanas seminārs Latgalē, ko organizēja Tautas tērpu centrs "Senā klēts", iesākās ar dalībnieču viesošanās Livānos un Rēzeknē, bet trešajā dienā dalībnieces ieradās Baltinavā, kur tās uzņēma Baltinavas audēju pulciņa vadītāja Iveta Gabrāne, čaklās pagasta adītājas Anita Kaša un Aelita Mežale. "Baltinavas audēju pulciņam ir ilggadēja sadarbība ar Tautas tērpu centru "Senā klēts", aktīvi apmeklējām centra rīkotās meistardienas. Tautas tērpu centrs palūdza man noorganizēt šo pasākumu Balvu novadā augustā," atklāj I.Gabrāne. Iveta adītājas iepazīstināja ar Baltinavas sievu un citu Balvu novada adītāju adītajiem cimdiem un cimdu rakstiem. Baltinavas muzejā ciemiņiem izrādīja tā krājumos esošos cimdus, arī baltinavietes Anita Kaša un Aelita Mežale neturēja "sveci zem pūra". Aelita ciemiņiem rādīja seno Dziervīnes ciema cimdu rakstu. Ar savām zināšanām adīšanā dalījās arī Tilžas vidusskolas skolotāja Ilga Medne. Viņa rādīja Tilžas Kultūras un vēstures namā saglabātos cimdus. Adītājas apskatīja arī Virgīnijas Bankovas, Lucijas Loginas, Marijas Kaņepes cimdu rakstus, Silvijas Aparaes no Briežuciema cimdu kolekciju. Semināra dalībnieces izvēlējās kādu no piedāvātajiem cimdu rakstu paraugiem, ko apguva klātienē.

Viesošanās Balvu novadā turpinājās ar tikšanos Balvu Kultūras un atpūtas centrā, kur ar novada adītāju darinātajiem cimdiem iepazīstināja rokdarbnieču pulciņa "Mežģis" dalībnieces. Rugāju vidusskolas skolotāja Lolita Krēbse bija atvedusi parādīt sieviešu biedrības "Ūdensroze" čaklo adītāju cimdus, bet Lazdukalna Saieta nama vadītāja Antra Leone - mūžībā aizgājušā Andreja Alfrēda Čakāna adītos cimdus, ko viņai bija uzticējuši viņa radnieki. Andrejs bija teju labākais cimdu adītājs Latvijā!

Gatavošanās semināram notika tuvu gadam, jo semināru apmeklēja cilvēki no ārzemēm, no desmit dažādām valstīm, un tas notika angļu valodā. Viegli tas nebija ne dalībniekiem, ne organizatoriem. "Cimdi tika meklēti, lai raksti būtu interesanti, jo mūsdienās cilvēkus ar kaut ko pārsteigt ir grūti: nu tik visiem mutēs būs vajā. Notiek adīšanas čempionāti, konkursi, ir studijas. Mēs skatāmies tieši mūsu puses vecos rakstus, cenšamies izzināt, kāda skapja atvilknē vai lādē tie glabājas. Mēs zinām, ka arī nākamajā gadā Baltinavā būs adītāji, un mēs zinām, kādus cimdus viņiem rādīsim, kādus cimdu rakstus mācīsim. Nākamā gada adīšanas semināram sāksim gatavoties jau šogad. Ir jāsaada paraudziņi, un tas ir milzīgs darbs," secina Baltinavas adīšanas pulciņa vadītāja Iveta.

Kas ir čošni deči?

Praktisko semināru "Čošno deču izšūšanas tradīcijas Baltinavā" rīkoja Baltinavas audēju pulciņš sadarbībā ar Latvijas Nacionālo kultūras centru un tautas tērpu centru "Senā klēts." Pasākuma gaitā dalībnieki darbojās tematiskajās darbnīcās un iepazīna Baltinavu, bet pirms tam apmeklēja Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolu, kur piedalījās darbnīcā, ko vadīja audēja un direktora vietniece mācību un audzināšanas darbā Inese Ratniece, apmeklēja Rēzeknes kultūrvēstures muzeja Mākslas namu, Rēzeknes Zaļo sinagogu. Pa ceļam uz Baltinavu iegriezās Kārsavas kultūrvēstures centrā "Liču mājas" un apmeklēja Malnavas Romas katoļu baznīcu.

Kas ir čošni deči un kāpēc tiem veltīta tik liela vērība? "Čošni deči ir Ziemeļlatgalei raksturīgi. Sākumā ar vārdu 'čošni' apzīmēja tieši izšūtos dečus - melns pamats, izšūtas krāsainas puķes. Vēlāk, kad Latgalē sāka apgūt dažādas aušanas tehnikas, arī skalu tehniku, radās tā sauktie skalu deķi. Tie izšūtie deķi ir dubultaudumā austi," paskaidro I. Gabrāne. Par šīm segām viņa pirmoreiz uzzināja 1993.gadā no baltinavietes Ievas Tereles, kura bija izcila rokdarbiece. Viņa šīm segām lietoja apzīmējumu 'čošni deči'. Citviet arī lietoja šo apzīmējumu, tikai burta 'š' vietā izmantojot buru 's'. Ivetai daudzi jautājuši, kurš nosaukums ir pareizais. "Neapstrīdu tos, kuri domā citādāk, bet Ieva Terele šo

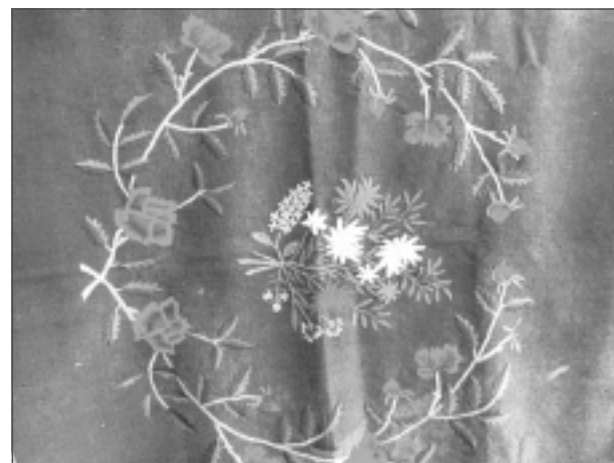
Izrāda čošnos dečus. Baltinavas audēju pulciņa vadītāja Iveta Gabrāne (no kreisās) un Baltinavas muzeja vadītāja Antra Keiša izrāda semināra dalībniecēm Ziemeļlatgales čošnos jeb izšūtos dečus.

nosaukumu dzirdēja no savas mātes un krustmātes, no kā viņa mācījās aust un visus citus rokdarbus darināt. Vai tas vārds bija raksturīgs tikai viņas saimē, vai visā apkaimē, nepratišu pateikt. Šādu jautājumu es viņai neuzdevu, jo es jautāju par aušanas tehniku, par izšūšanas procesu. Taču šis ir mūspuses dečs," secina Iveta. Viņa ir pateicīga Balvu Centrālās bibliotēkas vadībai par to, ka Ziemeļlatgales čošni deči pirmo reizi 2015.gadā bija skatāmi izstādē "Ziemeļlatgale – mantinieki" Mūzikas akadēmijā Rīgā. Tagad muzeja mantojumā esošie čošni deči periodiski tiek pārcilāti un izlikti izstādēs. Baltinavieši cenšas šo segu izšūšanas tradīcijas saglabāt. Tāpēc arī bija organizēts šis seminārs, jo nāk jaunas tehnikas un senās sāk piemirsties.

Pirms praktisko nodarbību sākuma, I. Gabrāne parādīja viešņām, kur dzīvoja Ieva Terele, kādas Baltinavas dārzos zied puķes. Rokdarbnieces fotografēja tās, lai, atgriežoties nodarbību telpā, ņemtu papīru un izvēlēto ziedu uzzīmētu, bet pēc tam izšūtu. Baltinavas aušanas pulciņa dalībnieki ciemiņiem bija saauduši pamatnītes 40x36 cm, gana palielas, no vilnas, tādas, kā ir čošni deči. Un uz tādām pamatnītēm dalībnieki veidoja savas kompozīcijas, kam bija Baltinavas ķeizarkroņi, kam Baltinavā ieraudzīts cigoriņa zieds, kam kaķpēdiņa, kam lilijas zieds. Katram dalībniekam bija sava puķe. Darbi tika iesākti, bet laiks bija par īsu, lai tos izstrādātu pilnībā. Paralēli Baltinavas muzeja vadītāja Antra Keiša dalībniekus iepazīstināja ar muzeja čošnajīm dečim. I. Gabrāne ir pateicīga Tilžas Kultūras un vēstures nama vadītājai Daigai Lukjanovai, kura bija atsūtījusi nu jau mūžībā aizgājušā prāvesta Alberta Budžes gultas segu, kas, kā izrādās, arī ir čošnais dečs. I. Gabrāne ciemiņiem piedāvāja aplūkot arī fotogrāfijas ar čošnajiem dečiem no Viļakas muzeja un kultūrvēsturiskās lauku sētas "Vēršukalns" fondiem, ko šim mērķim nofotografējusi. Semināra dalībnieces pētīja, kādi adatas dūrieni šujot izmantoti, kā kura rokdarbiece uz segas ziedus šuvusi. Lietpratējiem šajā ziņā ir ko teikt! Un audējām jau nosprausti jauni mērķi. Septembrī vai oktobrī Baltinavas semināra dalībnieces tiksies Ķekavā, kur atrādīs savus jau pabeigtos darbiņus.

Taisīt tās ragavas vēl daudzām ziemām

Izbaudot līdz mielēm augustam neierasti karsto laiku, nevarēju nepajautāt Ivetai Gabrānei, abu pasākumu dalībniecei un arī organizatorei, kāpēc tas vajadzīgs? Tik karstā laikā mērot tālus ceļus, lai mācītos cimdu rakstus un

Baltinavas puķes. Rokdarbnieces čošnos dečus tradicionāli izšūva ar puķēm, ko noskatījušas dabā vai savā puķu dobē. Līdzīgi rīkojās arī semināra dalībnieces, dodoties pastaigā pa Baltinavu, lai fotografētu un izvēlētos sev tikamākās puķes.

izšūtu. Ja zinām, ka ziemas pie mums kļūst siltākas un jaunie ļaudis nelabprāt velk rokās adītus cimdus un sedzas ar pašaustām segām. Atbilde uz to ir viena - ir tradīcijas, kas jāsauglabā. Iveta, kurai rokdarbi ir sirdslieta, atzīst, ka tie iet mazumā, jo skolās vairs netiek mācīta cimdu adīšana, jo laika ziņā tas ir ilgstoši. Arī adīšanas meistaru ar katru gadu paliek mazāk, jo Dieviņš palēnām pasauc pie sevis izcilākos adītājus, kuri jau ir gados. Jauno adītāju ir ļoti maz. Raksti un izmantojamais materiāls mainās, vilnas vietā nāk sintētiskie materiāli. Rakstu daudzveidība arī iet mazumā, jo tas ir gan sarežģīti, gan prasa piepūli. Vairs nav tādas tradīcijas, kā dāvināt cimdus. "Kad mūžībā devās viena no Baltinavas pagasta labākajām adītājām Lūcija Logina, mani patikami pārsteidza, ka viņai bija saadīti cimdi gan krusta nesējam, gan kapa racējiem. Viņa bija vecā kaluma cilvēks un viņai svarīgas bija dzimtas tradīcijas," secina I. Gabrāne. Starp citu, ar Lucijas Loginas adītajiem cimdiem iepazīnās arī semināra dalībnieces. Būdam dzīva, viņa arī pati bija klātesoša rokdarbnieču pasākumos, varēja dot labu padomu citām dalībniecēm. Tādēļ Iveta, viņas vadītais audēju pulciņš un citas pagasta rokdarbnieces cenšas izzināt senos rakstus, bet vēl jo vairāk apzināt seno rokdarbu pratējas, kuru darbos var iepazīties ne vien ar senajiem materiāliem un darbu darināšanas tehniku, bet arī Latvijas vēsturi gadsimtu gaitā. Tradīcijas ir svarīgi saglabāt un nodot nākamajām paaudzēm.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Gatavojas sacensībām un aicina jaunus deļotājus

Cītīgi treniņi darbdienu vakaros

Maruta Sprudzāne

Medņevas Tautas namā durvis darbdienās atvērtas līdz pavēlai pievakarei. Šurp nāk bērni, lai vairāku stundu garumā nopietni trenētos, apgūstot sporta deļu pamatus. Vairāki pāri piedalās arī sacensībās, gūst panākumus, priecējot ne tikai sevi un vecākus, bet arī skatītājus.

Kā aizrit vasaras laiks, kā norit treniņi, laikraksts brauca lūkot uz Medņevu, kur tikās ar treneri Silvu Dambi, kā arī jaunajiem deļotājiem.

Sporta deļu treneri Silvai patik pašai būt aktīvai, trenēt un izkopt savu ķermeni, un šīs prasmes viņa tagad māca arī bērniem. Silva dzīvo Žiguros, viņas darba vieta ir Balvu novada Sporta skola. Augustā treniņi aktīvi notiek Medņevā, bet ar septembri viņa cer darboties arī Viļakā. Tāpēc trenere aicina nākt un droši pietiekies jaunus deļotājus, lai, sākoties skolai, pēcpusdienās varētu organizēt treniņu nodarbības deļošanā. Silva gaida pie sevis bērnus vecumā no pieciem līdz astoņiem gadiem, taču šis vecuma cenzs nav strikti noteikts. Lai nāk visi gribētāji, tad arī redzēs, kā viņiem patiks un vai deļošana kļūs par nopietnu lietu. Medņevā uz nodarbībām nāk tuvākās apkāmes bērni, brauc arī no Rekovas un Viļakas, kādu vecāki atved vēl no cita pagasta puses.

Medņevas Tautas nama deļotājus jau var raksturot kā visai pieredzējušus audzēkņus, kuri apzinās, cik svarīgi arī vasaras laikā nezaudēt fizisko lokanību un deļu soļu prasmi, jo pēc laika taču būs jābrauc uz sacensībām. Kuri uz nodarbībām atnāk pirmo reizi, lielākoties nav priekšstata par deļām un izpratnes, ko nozīmē tās mācīties. Atliek piedalīties nodarbībās un darīt to, ko liek trenere. Silva atzīst, ka vērojama izteikta atšķirība starp pilsētu un laukiem. Pilsētā pastāv izvēles iespējas, tur var sagatavot grupu ar izteikti talantīgiem bērniem, ar kuriem nodarboties un gūt labus panākumus. "Es strādāju ar visiem, kuri pie manis atnāk, un ar laiku šie bērni parāda izaugsmi un gūst rezultātus," atzīst trenere. Taču nav izslēgts, ka laika gaitā kāds pāris arī izjūk, un tad deļu karjera nereti beidzas arī otram, ja vairs nevar atrast partneri, nav tādu iespēju.

Protams, katra pedagoga sapnis būtu satikt un strādāt tikai ar talantīgiem bērniem. Taču, kā zina Silva, talants nebūt nav noteicošais, lai gūtu panākumus. Vairumā gadījumu panākumi nāk tikai caur nopietnu darbu un pareizu attieksmi. Atkal būs jaunas sacensības, uz kurām brauks četri deļu pāri, papildinot savu pieredzi. Viņi ir deļojuši Ādažos, Valmierā, Rīgā, Siguldā.

Nodarbības turpina apgūt sporta standartdeļas, kā lēno valsī, Vīnes valsī, tango, kvikstepu, mācās arī Latīņamerikas straujos ritmus - sambu, rumbu, ča-ča-ča, džaivu. Sacensībās, atbilstoši līmenim, katram pārim jānodeļo konkrēts deļu skaits. Silva priecājas, ka deļu pasaules noteikumiem seko līdzī un tos izprot bērnu vecāki. Viņi arī brauc līdzī un seko sacensībām.

Sporta deļas ir grūts, taču ļoti skaists sporta veids, kas savu spozmi parāda sacensībās. Bet tērpi, apavi, frizūras taču maksā naudu! Trenere Silva stāsta, ka vismaz pirmos četrus gadus par lieliem izdevumiem uztraukties nevajadzētu. Var izmantot iepriekšējo deļu pāru tērpus, aksesuārus un arī apavus, ja vien tie der. Protams, vēlāk, mainoties sacensībās deļu grupai, jālūko arī jauni tērpi.

Vingrošanas nodarbība. Deļotājiem ir svarīga laba stāja, tādeļ treniņos pievērs uzmanību lokanībai un kāju nostiepšanai.

Priecē skatītājus. Oliveris un Emīlija aktīvi piedalās sacensībās un koncertos un priecē skatītājus.

Foto - A.Kirsanovs

Foto - A.Kirsanovs

Foto - A.Kirsanovs

Ir draudzīgi un deļo. Trenerei ir četri daļībnieku pāri, kuriem jau ir sacensību pieredze un kuri turpina aktīvi trenēties, lai turpinātu pilnveidot deļu prasmi. "Vaduguns" ciemošanās reizē treniņu cītīgi aizvadīja Oliveris un Emīlija, Jānis ar Saniju un Jānis ar Sintiju.

Foto - A.Kirsanovs

Deļot vajadzētu pamēģināt ikvienam. Talantīgu bērnu ir maz, bet ar cītīgu un neatlaidīgu darbu var panākt daudz.

Foto - A.Kirsanovs

Sporta deļu trenere. Agrāk trenere Silva Dambē vadīja nodarbības arī pieaugušajiem. Pati uzskata, ka darbs ar bērniem ir daudz mērķtiecīgāks. Pieaugušie jūtas aizņemti, daudz strādā, bet deļošana pieprasa aizvien uzturēt labu fizisko formu, tāpēc jātrenējas regulāri un cītīgi. Silvai pašai ļoti patīk lēnais un Vīnes valsi.

Informē robežsardze

Mūsu kinologi – labākie

No 1. līdz 4. augustam Igaunijā norisinājās dienesta suņu profesionālās meistarības sacensības, ko organizēja Igaunijas Republikas policija un Robežapsardzības pārvalde. Latvijas Valsts robežsardzi sacensībās pārstāvēja Rīgas pārvaldes un Viļakas pārvaldes amatpersonas. Individuālajā vērtējumā godalgoto 1.vietu izcīnīja Valsts Robežsardzes Viļakas robežapsardzības pārvaldes Šķīlbēnu robežapsardzības nodaļas inspektors (kinologs) virsniekvietnieks D.Razminovičs ar dienesta suni Taiger.

Starptautiskajās sacensībās Igaunijā piedalījās deviņas komandas un kopvērtējumā 1.vietu ieguva Latvijas Valsts robežsardze, 2.vietā ierindojās Latvijas Valsts policijas komanda, bet 3.vietā – Somijas Republikas Robežsardzes komanda.

Kinologs Dainis Razminovičs ar dienesta patruļsuni Taiger, kura specializācija ir cilvēku smaržas meklēšana, desmit dalībnieku konkurencē individuāli izcīnīja 1.vietu, iegūstot 379,5 punktus. D.Razminoviča un dienesta suņa Taiger panākumu sarakstā bija arī godalgotas vietas atsevišķajos pārbaudes vingrinājumos: 1.vieta – figuranta aizturēšana telpās; 1.vieta – figuranta aizturēšana automašīnā; 1.vieta – kombinētais vingrinājums un pēdu dzīšana, kā arī 3.vieta – apvidus pārmeklēšana un priekšmetu meklēšana.

Septiņus gadus vecajam Taigeram ir liela sacensību pieredze. Lai gan aizvadītajos gados pandēmijas dēļ kinologu sacensības izpalika, dienesta patruļsuņa iemaņas nav zudušas, jo, pateicoties kinologa Dainis Razminoviča gādībai, tās katru dienu tiek atjaunotas. D.Razminovičs neslēpj, ka šajās sacensībās konkurenti bija pietiekami spēcīgi, lai gan uzdevumi nebija pārlietu sarežģīti. Taču Taigers bija uzdevuma augstumos, uzvarot trīs disciplīnās. Nedaudz vairāk laika, nekā konkurentiem, Taigeram prasīja priekšmetu meklēšana.

Ikdienā Taigera dzīve aizrit, apsargājot robežu. Pateicoties viņa ožai, uzietas ne vienas vien robežpārkāpēju pēdas, bet šī

Taigeram arī dāvanas. Par uzvaru sacensībās suns saņem īpašas balvas – suņu gardumus un dažādas dzīvniekam nepieciešamas mantas. Ikdienā par pareizi izpildītu komandu Dainis viņu pacienā ar mazu desas gabaliņu. Savukārt spēlēties Taigeram vislabāk patīk ar tā saucamo apertu – stipra materiāla savitu 'striķi', ko, kinologam turot, suns var plūnīt uz nebēdu.

gada maijā aizturēti desmit nelegālie imigranti. Dainis stāsta - lai nopelnītu ēdienu, sunim katru dienu jāpierāda, ka viņa iemaņas nav zudušas: "Ik dienu atkārtojam kaut vai paklausības komandas, priekšmetu meklēšanu tūrumā, vai arī uz robežas meklējam mācību pēdas." Kinologs atklāj, ka

Uzvarētāji. Kinologs D.Razminovičs (no labās) gadu gaitā ieguldījis daudz pūļu, lai Taigers kļūtu par savas nozares profesionāli. Šī nav pirmā viņu uzvara nozīmīgās sacensībās un cerams, ne pēdējā. Arī pelnītā atpūta pēc dažiem gadiem viņi grasās doties kopā.

dažreiz pēc nogurdinošas darba dienas uz robežas, suns dabū ēdienu arī bez komandu atkārtošanas. Arī šī brīža karstumu Taigers panes slikti, tādēļ tiek saudzēts, lai nenodarītu kaitējumu viņa veselībai.

Meklējam atbildi

Vai drīkst lidināt dronu virs sveša īpašuma?

Redakcija saņēma lasītāju vēstuli ar vēlmi noskaidrot, ko darīt, ja virs privātpašuma lidinās bezpilota lidaparāts jeb drons, un vai tas ir atļauts: "Virš mūsu īpašuma pamanījām lidināties dronu. Ar Jūsu palīdzību gribētu uzzināt, vai drīkst lidināt dronu virs citu īpašuma?! Un kā jārikojas šādās situācijās, lai sevi pasargātu no nelūgtiem viesiem."

VP LRP Vecākā speciāliste Lāsma Kursīte informē, ka ar plašāku informāciju par bezpilota gaisa kuģu izmantošanas ierobežojumiem un nosacījumiem var iepazīties Civilās aviācijas aģentūras mājas lapā: <https://uas.caa.lv/ierobezojumi-un-nosacijumi-gaisa-telpa/>.

"Savukārt no Valsts policijas puses, vēlamies vērēt uzmanību, ka gadījumos, kad bezpilota gaisa kuģis tā lidojuma laikā šķietami apdraud personu, tās īpašumu vai privātumu, personai ir jāvēršas Valsts policijā, kur tiks izvērtēts, vai šajā gadījumā nav pārkāptas likuma normas. Tāpat, ja persona pamana, ka virs viņa īpašuma lido aizdomīgs bezpilota gaisa kuģis, arī ir jāvēršas policijā. Savukārt policija reaģēs uz saņemto izsaukumu, lai noskaidrotu lietas apstākļus. Nekādā gadījumā nedrīkst mēģināt to notriekt. Arī gadījumos, kad tiek novērots, ka tiek pārkāpti augstāk minētie ierobežojumi, lūdzam par to ziņot Valsts policijai," atgādina L.Kursīte.

Uzziņai:

Ministru kabineta noteikumi Nr. 429 (2021. gada 29.jūnijā) "Bezpilota gaisa kuģu lidojumu noteikumi" 1.punkta 3.daļa nosaka, ka, veicot lidojumu ar bezpilota gaisa kuģi augstumā līdz 120 m no zemes vai ūdens virsmas, ievēro šādus nosacījumus:

3.1. lidojumam izvēlas pēc iespējas īsāko un drošāko lidojuma trajektoriju, kā arī saīsina laiku, kurā bezpilota gaisa kuģis pārlido pāri trešajām personām piederošam īpašumam, ielām un autoceļiem;

3.2. lidojumu pāri trešajām personām piederošam īpašumam veic ne zemāk kā 30 m augstumā no zemes vai ūdens virsmas un ne tuvāk kā 10 m no šķēršļa;

3.3. pēc iespējas izvairās lidot pāri cilvēkiem, transportlīdzekļiem, kas piedalās ceļu satiksmē, kā arī dzīvniekiem, ēkām un inženierbūvēm.

Šo noteikumu 5.punkta "Nosacījumi bezpilota gaisa kuģu lidojumiem virs citiem objektiem, kas saistīti ar valsts un sabiedrības interesēm, un to tuvumā" 33. apakšpunkts nosaka, ka pašvaldībai tās administratīvajā teritorijā ir tiesības ierobežot bezpilota gaisa kuģu lidojumus virs šādiem objektiem, bet horizontālā plaknē – līdz 50 m no tiem:

33.1. publiska pasākuma, sapulces, gājiena vai piketa norises vietas minētā pasākuma aktīvās darbības laikā, ieskaitot objektīvi pamatotu laiku pirms un pēc pasākuma;

33.2. cilvēku pulcēšanās vietas tās aktīvās darbības laikā;

33.3. mācību iestādes;

33.4. veselības aprūpes iestādes;

33.5. apdzīvotas pašvaldības teritorijas;

33.6. ielas ar intensīvu satiksmi;

33.7. atpūtas zonas;

33.8. kapsētas.

Šie MK noteikumi nosaka arī, kurām valsts institūcijām un kuros gadījumos ir tiesības ierobežot vai aizliegt bezpilota lidaparātu pārvietošanos.

Speciālista komentārs

Civilās aviācijas aģentūras (CAA) ārkārtas situāciju un komunikācijas vadītājs AIVIS VINCEVS skaidro, ka jāizvērtē konkrētā drona jeb bezpilota gaisa kuģa lidojums. Svarīgākais ir vērēt uzmanību, cik bieži virs privātpašuma notiek drona lidojums un kādas darbības tas veic. "Ja tas ir vienreizējs lidojums – ir skaidri redzams, ka tālvadības pilots tikai šķērso jūsu īpašumu, lidojot no punkta A līdz punktam B, un tas notiek vienu vai divas reizes drošā augstumā, neapdraud jūsu veselību, dzīvību vai mantu, drons drīkst pārlidot pār privātpašumu. Taču, ja redzams, ka lidojums

ar dronu, iespējams, tiek veikts ar mērķi izdarīt noziedzīgu nodarījumu, piemēram, drons lido vien pāris metru augstumā, bez vajadzības uzskatās jūsu privātpašumā, lido gar logiem, filmē jūs vai mantas, kas atrodas īpašumā, šādi lidojumi nav atļauti. Tad var vērsties attiecīgās pašvaldības vai Valsts policijā un ziņot par šo lidojumu. Drons virs īpašuma dažkārt var uzturēties neilgu laiku brīdī, kad maina lidojuma trajektoriju. Tas ir atļauts. Ja zināms, kurš vada dronu, var arī aprunāties ar tālvadības pilotu un droši jautāt, ar kādu mērķi šis lidojums notiek."

Apsveicam!

Pēc 14 gadiem beidzot teic: 'Jā!'

31.jūlijā Bērzu Svētās Annas Romas katoļu baznīcā par sievu un vīru kļuva tilžēnieši LĀSMA TREIKALA un KASPARS AVOTIŅŠ. Jauno pāri dzīvē ievadīja brīnišķīgie liecinieki - Kaspara māsa Ilze Pugača ar vīru Māri.

Lāsma stāsta, ka viņas un Kaspara dzīves ceļi liktenīgi krustojās pirms 14 gadiem Ogres pusē. "Toreiz strādāju jogurta cehā Ogres novadā un kādā jaukā dienā mūsu kolektīvam pievienojās jauns vīrietis Kaspars no Tilžas. Acimredzot viņš mani noskatīja pirmais, jo pēc darba paaicināja uz kafiju savā istabiņā, lai mierīgā atmosfērā parunātos par dzīvi. Godīgi sakot, sākumā nebija sajūtas, ka mūsu iepazīšanās pāraugs nopietnākās jūtās, taču vēlāk viss mainījās. Kādudien abi nolēmām brīvdienās apciemot mājiniekus – es plānoju doties pie savējiem uz Cesvaini, savukārt Kaspars nolēma braukt uz Tilžu. Nezinu, kā isti tas sanāca, bet beigās pieņēmu viņa aicinājumu aizbraukt apskatīties Tilžu. Tas izrādījās liktenīgs brauciens, jo mēs sākām dzīvot kopā. Tā pagāja 14 gadi, kuru laikā mums piedzima trīs kopīgi bērni," savu dzīvesstāstu atklāj Lāsma.

Viņa stāsta, ka abiem ar Kasparu doma par oficiālu attiecību sakārtošanu plānā bija jau pirms diviem gadiem, taču toreiz šo nodomu izjauca Covid pandēmija. Kad tā atkal pieklusa, Kaspars vēlreiz atgriezās pie šī jautājuma un uzstāja, ka pienācis laiks oficiāli kļūt par sievu un vīru. Lāsma, protams, bija tikai 'par'!

Tā, pavisam nemanot, pienāca jaunā pāra kāzu diena. Lāsma atklāj, ka viņa sajūtas kā pasakā – baltā, skaistā kāzu kleitā, starojoša un laimīga! "Liecinieki bija padomājuši par to, lai viss ir skaisti un jauki, humora dzirksti mūsu īpašajai dienai piedeva arī prāvests Oļģerts Misjūns. Viss izdevās, kā to bijām iedomājušies. Savukārt par patikamu pārsteigumu parūpējās folkloras kopa "Saivenis", kura mūs ar interesantiem uzdevumiem un dejām sagaidīja goda vārtos. Šī bija diena, kad pirmo reizi uzkāpu Bērzpils tematiskajā kalnā un secināju, ka tā apkārtnē ir kā pasaku grāmatā. Tas bija patīkams pārsteigums no mūsu vedējiem," atklāj Lāsma.

Pēc kāzām jaunlaulātie atgriezušies ikdienas gaitās – Lāsma ik pēc nedēļas dodas uz darbavietu privātā pensjonātā Babītes novadā, kur viņa ir sociālā aprūpētāja, savukārt Kaspars joprojām zāģē zviedru nopirkto mežus Latvijā. Paralēli darbiem viņi abi kaļ plānus medusmēneša ceļojumam uz Spāniju – valsti, kurā vēl nav būs.

Jautāti, kādas sajūtas ir tagad, kad abiem uz pirksta laulību gredzens, Lāsma teic: "Jūtos neapprakstāmi, jo būt par sievu ir katras sievietes sapnis! Tā patiešām ir savādāka sajūta, kad zini, ka nu esam sieva un vīrs. Prieks un lepnums, ka beidzot tas ir izdarīts!"

Jaundzimušie

1.augustā pulksten 14.36 piedzima puika. Svārs - 4,295kg, garums 59cm. Puisēna mamma Kristīne Petrova dzīvo Balvu novada Bērzkalnes pagastā.

2.augustā pulksten 11.01 piedzima puika. Svārs - 4,535kg, garums 57cm. Puisēna mamma Kristīne Kabluka dzīvo Alūksnē.

5.augustā pulksten 20.55 piedzima meitenīte. Svārs - 3,720kg, garums 56cm. Puisēna mamma Sabīne Evelone dzīvo Gulbenes novada Šķieneru pagastā.

6.augustā pulksten 1.26 piedzima puika. Svārs - 3,580kg, garums 56cm. Puisēna mamma Diāna Jansone dzīvo Kārsavā.

Jūnijā

Baltinavas pagastā

Vladislavs Kašs (1943.g.)
Intars Začeste (1984.g.)

Kubulu pagastā

Aleksejs Čerņecovs (1942.g.)
Anastasija Orlova (1951.g.)
Iveta Pasičņika (1968.g.)

Krišjāņu pagastā

Dzintra Petuhova (1947.g.)

Kupravas pagastā

Klavdija Daniela (1932.g.)
Antoņina Fjodorova (1936.g.)

Reģistrēti mirušie

Rugāju pagastā

Valija Meilusa (1943.g.)
Valentīna Miķelsone (1958.g.)

Šķilbēnu pagastā

Tatjana Logina (1959.g.)

Vīksnas pagastā

Valentīna Kravale (1927.g.)

Žiguru pagastā

Valda Širiņa (1939.g.)

Viļakas pilsētā

Adelfina Martinova (1943.g.)
Ludmila Samohvalova (1926.g.)

Balvu pilsētā

Harijs Cibulis (1965.g.)
Ļubova Dāvida (1952.g.)
Magdalēna Igaune (1941.g.)
Eleonora Kravale (1929.g.)
Jeļena Logina (1941.g.)
Ēvalds Puks (1940.g.)
Imants Zariņš (1943.g.)

Jūlijā

Baltinavas pagastā

Dmitrijs Fjodorovs (1946.g.)
Anele Vizule (1939.g.)

Balvu pagastā

Zanda Oplučāne (1935.g.)

Bērzpils pagastā

Aldis Baranovskis (1962.g.)

Briežuciema pagastā

Elizabeta Pundure (1935.g.)

Kubulu pagastā

Zināra Baltā (1947.g.)
Zigfrīds Leo Liepiņš (1945.g.)

Lazdukalna pagastā

Aina Kaufmane (1927.g.)
Alberts Kupčs (1940.g.)

Medņevas pagastā

Marjans Dupužs (1933.g.)
Janina Kaimiņa (1932.g.)
Mihalina Kokoreviča (1934.g.)

Rugāju pagastā

Anastasija Baranovska (1948.g.)
Andrejs Mihailovs (1973.g.)
Marijanna Ramza (1927.g.)

Susāju pagastā

Vladimirs Vorobjovs (1949.g.)

Šķilbēnu pagastā

Leontīne Lapšāne (1952.g.)

Tilžas pagastā

Leonards Andrupis (1959.g.)
Maruta Metene (1947.g.)

Vectilžas pagastā

Jāzeps Pujats (1934.g.)

Vīksnas pagastā

Rudite Banga (1954.g.)
Zilvija Kūtre (1932.g.)

Žiguru pagastā

Boļeslavs Ditlovs (1929.g.)

Jānis Nipers (1987.g.)
Vadims Žuravļovs (1982.g.)

Viļakas pilsētā

Guntars Dortāns (1981.g.)
Aleksejs Gerasimovs (1933.g.)
Larisa Ņikitina (1966.g.)

Balvu pilsētā

Velta Barinska (1936.g.)
Gaļina Bistova (1956.g.)
Liliāna Kauša (1928.g.)
Monika Kuzņecova (1938.g.)
Jurijs Noskovs (1947.g.)

Informē "Sadales tīkli

Karstajā laikā aicina būt uzmanīgiem ar elektroierīcēm

Aptuveni katra piektā elektrotrauma Latvijā notiek saskarsmē ar ūdeni – vai nu lietojot elektroierīces ūdens tuvumā vai lietojot bojātus ūdenssildītājus, par pērnā gada statistiku informēja akciju sabiedrībā "Sadales tīkls", aicinot cilvēkus karstajā laikā, kad biežāk meklējam veldzi pie ūdens, piedomāt par elektrodrošību.

"Sadales tīklā" norādīja, ka dažas no tipiskākajām ikdienas darbībām, kas var beigties ar bīstamu vai pat nāvējošu elektrotraumu: elektroierīču izmantošana ar mitrām rokām, to atvienošana no rozetes ar mitrām rokām, iekšējām paredzētu elektroierīču lietošana ārā, mitrā vidē.

Sadarbībā ar SKDS veiktā ikgadējā aptaujas "Elektrodrošības indekss" rezultāti rāda, ka cilvēki mēdz bieži sevi pakļaut šādu traumu riskam, piemēram, 31% aptaujāto atzīst, ka vismaz vienreiz vai vairākkārt mitrā vidē ir lietojuši elektroiekārtas, kas nav paredzētas izmantošanai mitrumā, piemēram, iekšējām paredzētais pagarinātājs likts lietā ārā. 26% aptaujāto arī ir vairākkārt lietojuši elektroierīci, pirms tam kārtīgi nenoslaukot slapjas rokas, savukārt 11% respondentu atzina, ka pļāvuši mitru mauriņu ar elektrisko zāles pļāvēju.

Aptaujas rezultāti arī rāda, ka

18% no tiem iedzīvotājiem, kas pēdējo 10 gadu laikā guvuši strāvas triecienu, to saņēma, ar mitrām rokām pieskaroties elektroierīcei vai elektroietasei.

"Sadales tīkla" Mācību centra elektrozinību mācību vadītājs ARTŪRS ŠMATS aicināja ikvienu iegaumēt to, ka elektrība kombinācijā ar ūdeni var būt nāvējoša. "Viena plaša elektroierīces korpusā vai vada izolācijā var izraisīt ļoti smagu vai pat letālu elektrotraumu, ja šim bojājumam pieskarsimies ar slapjām rokām. Aicinu nebūt arī izklaidīgiem vai pārdošiem – ja ejam vannā, neņemam līdzī lādētājam pieslēgtu telefonu vai planšeti. Šo piemēru akcentēju, jo tieši šādā veidā pērn cilvēks Latvijā guva elektrotraumu," viņš norādīja.

Šmats arī mudināja: "Jāatceras – veicot jebkādas

elektroierīču remontdarbus vai uzstādot jaunas elektroierīces, visam mājoklim vai konkrētai telpai uz plānoto darbu laiku pašu un ģimenes drošības labad ir jāpārtrauc sprieguma padeve, atslēdzot elektrības drošības slēdzi vai drošinātāju."

"Sadales tīklā" arī aicināja nerīkot brīvdabas kino mājas iekšpagalmā, tam izmantojot no telpām iznestu televizoru.

Iekšējām domātu elektrotehniku ir nedroši un bīstami lietot ārā, jo šīm ierīcēm nav nepieciešamās mitruma aizsardzības klases. Taču arī šādā veidā Latvijā cilvēki ir guvuši elektrotraumas.

Lai nenotiek nelaime, ārā lietojot tam neparedzētas elektroierīces, uzņēmumā mudināja pievērst uzmanību marķējumam IP, kas norāda, kādos apstākļos iekārta izmantojama.

"Sadales tīkls" arī atgādināja, ka vasara ir tas periods, kurā elektrotraumu skaits pieaug visstraujāk – pērn tieši šajā gadalaikā Latvijā gūta trešdaļa no visām gada laikā reģistrētajām elektrotraumām.

"IP20" norāda, ka iekārta ir paredzēta lietošanai tikai sausās telpās, jo iekārta izolācija nav mitrumizturīga, "IP44" nozīmē, ka ierīce paredzēta lietošanai ārā un ir izturīga pret mitrumu un laikapstākļu maiņu, taču nav paredzēta iemērķšanai ūdenī.

"IP67" norāda, ka iekārta ir domāta lietošanai ārā un ir ūdens un mitruma izturīga.

Vakances

BALVU NOVADA ADMINISTRĀCIJA, reģ.Nr. 40900036984, **aicina galveno ekonomistu.**

Dokumenti amata pretendentiem jāiesniedz līdz 2022.gada **29.augusta plkst.16.00**. Informāciju par vakanci var atrast Balvu novada mājaslapā www.balvi.lv, Balvu novada pašvaldības [Facebook.com](https://www.facebook.com/balvi.lv) kontā vai Nodarbinātības valsts aģentūras mājaslapā CV/vakanču portālā.

BALVU NOVADA ADMINISTRĀCIJA, reģ.Nr. 40900036984, **aicina darbā grāmatvedi uz noteiktu laiku.**

Dokumenti amata pretendentiem jāiesniedz līdz 2022.gada **29.augusta plkst.16.00**. Informāciju par vakanci var atrast Balvu novada mājaslapā www.balvi.lv, Balvu novada pašvaldības [Facebook.com](https://www.facebook.com/balvi.lv) kontā vai Nodarbinātības valsts aģentūras mājaslapā CV/vakanču portālā.

Informē "Sadales tīkli

Rīcība elektrotraumas gadījumā Ja elektrotrauma gūta iekšējās

✓ Vispirms nekavējoties jāpārtrauc elektrības padeve, atslēdzot elektrības drošības slēdzus (drošinātājus) vai atvienojot elektroierīci no rozetes – neatslēdzot strāvas padevi un metoties glābt cietušo, traumu var gūt arī pats glābējs.

✓ Kad elektropadeve ir atslēgta, jāizsauc Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests (NMPD), zvanot **113**.

✓ Ja cietušais ir bez samaņas, pēc NMPD izsaukšanas, ja iespējams, jāsniedz pirmā palīdzība.

✓ Jāatceras, ka cietušais pats nevar novērtēt gūtās traumas smagumu, tāpēc elektrotraumas gadījumā vienmēr ir jākonsultējas ar mediķiem.

Elektrolīniju tuvumā

✓ Ja elektrotrauma ir gūta ārā esošu elektrolīniju tuvumā, nekādā gadījumā nedrīkst tuvojies vai pieļaut citu personu tuvošanos cietušajam un notikuma vietai.

✓ Nekavējoties ir jāziņo par notikumu operatīvajiem dienestiem, zvanot 112, vai "Sadales tīklam", zvanot 8404.

✓ Tikai pēc operatīvo dienestu ierašanās var sniegt pirmo palīdzību cietušajam.

Zini un izmanto

Vai vienmēr ir jāpieņem mantojums?

Pēc tuvinieka nāves radnieki manto ne tikai aizgājēja kustamos un nekustamos īpašumus, bet arī parādus, tajā skaitā kredītsaistības par mājokli. Tas nozīmē, ka pirms mantojuma pieņemšanas ir rūpīgi jāiepazīstas ar tā sastāvu un jāizvērtē, vai kredīta atmaksa būs pa kabatai.

"Nereti tuvinieki nav informēti, ka mantojumā ietilpst ne tikai uzkrātie finanšu līdzekļi, dzīvesvieta, personiskās mantas u.tml., bet arī parādsaistības. Ja ir radusies šāda situācija, jāvērsas pie notāra, lai uzzinātu visu mantojamās mantas, kā arī saistību apmēru un izlemtu par mantojuma pieņemšanu. Ieteicams jau savlaikus ģimenē izrunāt ar kredītiem saistītās lietas, tai skaitā visu līgumu glabāšanas vietu, lai tuvinieki ir informēti par kredīta esamību un nelaimes gadījumā var attiecīgi rīkoties," skaidro *Luminor* mājokļu kredītesānas eksperts KASPARS SAUSAIS.

Mantojuma pieņemšana vispārējā kārtībā vai ar inventāra sarakstu

Mantojuma kārtošanu veic zvērināts notārs, kurš apkopo informāciju par mirušā mantu un saistībām, tai skaitā kredītiem. Mantojumu var pieņemt vispārējā kārtībā, šajā gadījumā mantinieks par aizgājēja kredītsaistībām ir atbildīgs pilnā apmērā, gan ar mantoto mantu, gan paša mantu. Taču var arī lūgt sastādīt mantojuma inventāra sarakstu, sevi pasargājot tiktāl, ka mantinieks par mantojuma atstājēja parādiem atbildēs tikai mantojumā atstātās mantas apmērā.

Dažos gadījumos inventāra saraksta sastādīšana ir obligāta, piemēram, ja mantinieks ir nepilngadīgs vai mantinieku pārstāv pilnvarota persona, bet citos gadījumos to sastāda tikai pēc mantnieka paša lūguma.

Būtiski apzināties, ka var pieņemt vai noraidīt visu mantojuma kopumu un potenciālais mantinieks nevar izvēlēties pieņemt kādas konkrētas daļas no mantojuma, piemēram, saņemt tikai uzkrājumus un īpašumus, bet nepieņemt kredītu.

Jāturpina maksāt kredītmaksājumi

Pēc tuvinieka nāves potenciālajam mantniekam ieteicams vērsties bankā, informējot banku par kredītņēmēja miršanas faktu. Ja tuvinieka rīcībā ir informācija par mirušā kredītu, tad jāparūpējas arī par ikmēneša kredīta maksājumiem, lai nerastos kavējumi, jo kredīta maksājumi netiek atlikti. To, vai turpināt maksāt kredītu mirušā tuvinieka vietā, jāizlemj katram pašam atkarībā no apstākļiem un vēlmes nākotnē pārņemt kredīta saistības. Tuvinieki var būt ieinteresēti turpināt maksāt kredītu, piemēram, situācijās, kad kredīta nodrošināšanai ir ieķīlāts viņu īpašums vai mirušajam piederošs īpašums, kuru ir vēlme mantot, vai arī viņi ir galvojuši par kredītu. Jāņem vērā, ka dažkārt mantojuma lietu kārtošana var aizņemt ilgāku laiku (pat vairāk par pusgadu), īpaši tad, ja situācija ir sarežģīta – ar vairākiem attāliem radniekiem, neskaidru mantojuma sastāvu vai strīdiem starp mantiniekiem.

Tiklīdz persona ir pieņēmusi mantojumu un zvērināts notārs to apstiprinājis mantošanas tiesībās, tad kredītsaistības pāriet mantniekam un no mantojuma vairs nav iespējams atteikties. Šajā gadījumā savlaikus jāvērsas bankā un jāvienojas par kredīta maksājumu turpmāko veikšanu.

Jānoskaidro par apdrošināšanas līgumiem

Pēc tuvinieka nāves ieteicams arī noskaidrot, vai mirušajam

ir bijuši apdrošināšanas līgumi, kas paredz atlīdzības izmaksu nāves gadījumā. Atlīdzību izmaksā neatkarīgi no nāves iemesla – vai tas bija negadījums, slimība vai novecošanās, ievērojot katras apdrošināšanas polises nosacījumus. Visbiežāk kredītņēmēji izvēlas dīlstošu apdrošināšanas summu, kas katru gadu samazinās. Šajā gadījumā apdrošinātājs izmaksā atlīdzību, kāda ir spēkā brīdī, kad ir iestājies apdrošināšanas gadījums. Šī summa var būt lielāka par kredītmaksājumu kopsummu vai mazāka – tas atkarīgs no tā, vai, noslēdzot polisi, sākotnējā apdrošinājuma summa ir noteikta tāda pašā apmērā kā mājokļa kredīta summa vai citādi. Visbiežāk apdrošināšanas līgumiem nav precīzas sasaistes ar kredīta līguma atlikumu.

Atlīdzību izmaksā mantiniekiem vai polisē norādītajai personai, kas tālāk var izlemt – vai naudu izmantot kredīta atlikuma dzēšanai vai citiem mērķiem, kas tajā brīdī ir svarīgāki. Apdrošināšanas polise ne vienmēr uzliek par pienākumu izmantot izmaksāto naudu kredīta dzēšanai, tomēr tas ir biežākais naudas izlietošanas veids.

